

DRUŽBENOPOLITIČNA OCENA SOZD ISKRA

10. SEJE PREDSEDSTVA KOORDINACIJSKEGA ODBORA SINDIKATA SOZD ISKRA

10. seja predsedstva KOS SOZD Iskra, ki je bila v sredo, 29. avgusta, je bila prva popočitniška seja Sindikata in v bistvu priprava na celo vrsto odgovornega dela v naši SOZD, ki ga bomo morali opraviti v dokaj vroči jeseni, ki je pred nami.

Tako so člani predsedstva najprej poslušali obširnejše poročilo o poslovnih rezultatih SOZD Iskra za prvo polletje letošnjega leta, ki ga je podal Janko Šavli, medtem ko je Ilija Medič zelo nazorno in argumentirano govoril o naši uvozno-izvozni problematiki, ki se je spričo zunanjetrgovinske bilance Jugoslavije kot celote v zadnjem času zelo zaostрила. Najnovejši ukrepi na uvozno-izvoznem področju terjajo namreč od vseh, in seveda tudi od Iskre, določene spremembe in rebalanse, kar pa je poglavitno, terjajo največji napor za izpolnitev in tudi preseganje plana izvoza v tem letu, ker bomo le tako tudi zadostili vsem uvoznim potrebam, ki prav tako pogosto izpolnitev našega letošnjega gospodarskega načrta.

V nadaljevanju se je bilo govora o pripravi na bližnjo problemsko konferenco o pridobivanju in razporejanju dohodka ter sredstev za osebne dohodke, na dnevnem redu pa je bil tudi osnutek obširnejše družbenopolitične ocene v SOZD Iskra, ki jo bo moral sindikat še kot dokument dopolniti in verificirati.

Prav tako so udeleženci obravnavali osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za financiranje naložb v organizacijah združenega dela SOZD Iskra, ki predstavlja prav tako enega izmed temeljnih dokumentov za razvoj in napredek Iskre

kot celote, zlasti če pri tem upoštevamo relativno zaostajanje prav na investicijskem področju.

Sklenili so tudi, da bo prihodnja seja Koordinacijskega odbora sindikata SOZD Iskra 12. septembra letos.

D. Ž.

Anton Stipanič v. d. predsednika KPO SOZD ISKRA

Na 7. zasedanju DS SOZD Iskra, ki je bilo v četrtek, 30. avgusta, so delegati najprej poslušali poročilo o poslovanju SOZD Iskra od 1. 1. do 30. 6. 1979. Sledila je informacija o ukrepih na področju zunanje-trgovinskega poslovanja in predlog pooblastila za zastopanje Iskrinih proizvodnih programov v komisiji splošnega združenja za predelavo kovin.

Četrta točka dnevnega reda je bila posvečena kadrovskim zadevam. V tej točki je DS ugotovil, da je bil predsednik kolegijskega poslovnega organa SOZD Iskra Jože Hujs izvoljen za podpredsednika IS Skupščine SR Slovenije, in ga je zato razrešil dosedanje funkcije.

V nadaljevanju se je DS imenoval za vršilca dolžnosti predsednika kolegijskega poslovnega organa SOZD Iskra Antona Stipaniča, namestnika predsednika KPO.

D. Ž.

OSREDNJA SLOVESNOST OB 60-LETNICI SKOJ NA MALI PLANINI

V nedeljo, 26. avgusta se je na Mali planini nad Kamnikom, prizorišču 5. državne konference SKOJ, odvijala svečanost ob spominu na ta dogodek in v počastitev 60-letnice mladinskega gibanja.

Med dobro razpoloženimi gosti so bili tudi Franc Popit, Stane Dolanc in Viktor Avbelj.

Tudi mladi Iskraši so s svojo prisotnostjo prispevali k slavnostnemu vzdušju.

Zbranim mladincem in gostom je spregovoril Boris Bavdek, predsednik republiške konference ZSMS.

SKUPNA SEJA IZVRŠILNIH ODBOROV DELAVSKEGA SVETA SOZD ISKRA

V sredo, 29. avgusta, so imeli skupno sejo vsi izvršilni odbori Delavskega sveta SOZD Iskra kot priprava na predvečerašnje zasedanje Delavskega sveta SOZD Iskra.

Odbori so poslušali podrobno poročilo o poslovanju SOZD Iskra od 1. 1. do 30. 6. 1979. Sledila je izčrpna informacija o ukrepih na področju zunanjetrgovinskega poslovanja, kjer nas čakajo v bližnji prihodnosti še težke, pomembne in odgovorne naloge ter napore. O vsem bomo podrobneje spregovorili v prihodnji številki.

dž

Pogled na Havano - prizorišče letošnje konference neuvrščenih.

Havana

Strmi vzpon neuvrščenih, ki te dni zaseda na najvišjem vrhu v glavnem mestu Kube Havani, je zares impozanten. Od prvega, ustanovnega srečanja neuvrščenih, ki je bilo v Beogradu pred osemnajstimi leti in se ga je udeležilo petindvajset držav, se je zdaj na šestem srečanju v Havani udeležba povzpela do števila triindvedeset polnopravnih udeležencev, devetih dežel pa ima status povabljenih gostov. Ali z drugimi besedami, v Havani so se sestali predstavniki kar dveh tretjin celotnega človeštva.

Ko so leta 1961 Nehru, Naser in Tito zasnovali gibanje neuvrščenih in ga v Beogradu tudi utemeljili na prvem neuvrščenem sestanku na vrhu, se je število udeležencev v nepolnih dveh desetletjih kar početrilo. In odtod tudi dve dejstvi, ki po svoje najbolj osvetljujejo pomembnost in življenjsko moč neuvrščenega gibanja.

Prvo dejstvo je v vsekakor v tem, da se gibanje neuvrščenih nenehno širi in tako še vedno narašča seznam dežel, ki bi se rade včlanile med neuvrščene, saj je samo za Havano kar pet dežel zaprosilo za enakopravno članstvo v gibanju in sicer Iran, Pakistan, Bolivija, Grenada in Surinam.

Drugo, še pomembnejše dejstvo pa je, da od Beograda sem doslej še ni nobena članica gibanja neuvrščenih, celo v več ali manj prelomnih trenutkih lastnega razvoja, ni niti pomišljala, da bi zapustila gibanje in iz njega izstopila.

Odkod torej tako močna privlačnost idej, nastalih v prostoru povojnih let, pritisnjenem od hladne vojne? Kako je ta nova magnetna sila v polju z dvema močnima in orožja prepolnima tečajema uspela, da prostovoljno in brez vsiljevanja volje

kogarkoli zbere in izrazi opredelitev dveh tretjin človeštva? Kaj je tisto, kar akcijsko povezuje velike in majhne, države z različnimi družbenimi ureditvami, zgodovinske in kulturne dediščine ter različnih ver in ras?

Odgovor na vse to je lahak in težek hkrati. Kajti neuvrščenost je vsekakor danes svetovni fenomen, mimo katerega že zdaj ne more, v prihodnosti pa še manj, tako imenovano bogati in blokovski svet, oz. tretjina našega planeta. Gre namreč za dejstvo, ki ga naš sedanji čas in tudi svet morata čedalje bolj upoštevati in se ravnati po njem: ideje in akcije neuvrščenih so namreč tako blizu vsem deželam, ki se želijo gibati po svojih poteh razvoja, kar pa seveda ni niti preprosto, niti enostaven proces.

In prav široka demokratičnost, razumevanje za ta proces, boj proti kolonializmu in delitvi sveta na bloke, vse to so tiste silnice v gibanju neuvrščenih, ki omogočajo na eni strani pomoč in razumevanje med članicami samimi, hkrati pa predstavljajo tudi moralno in zgodovinsko silo, ki jo mora čedalje bolj upoštevati preostali svet, ko kroji in ustvarja tako imenovano „svetovno politiko.“ Skupni interesi, boj za mir, boj za napredek in razvoj, pomoč pri premagovanju težav, strpnost in razumevanje, vse to je tisto, kar daje gibanju neuvrščenih moč in vitalnost tudi v prihodnje.

Zato lahko od Havane, šestega vrha neuvrščenih, veliko pričakujemo in nobenega dvoma ni, da bo prav Jugoslavija, kot ena izmed ustanoviteljic tega gibanja, odigrala tudi v Havani pomembno vlogo, ki jo še bolj počrtuje navzočnost našega predsednika Tita, enega od ustanoviteljev in arhitektov gibanja neuvrščenih.

D. Ž.

Brigadirji so obnovili vodovod

Delo mladih v Kotu pri Semiču cenijo na 1,7 milijona dinarjev

V soboto, 25. avgusta se je v brigadirskem naselju v Kotu pri Semiču končala letošnja mladinska delovna akcija pri obnovi vodovoda. Posnetek je z delovne akcije, v kateri so dali svoj viđen delež tudi mladi iz TOZD delovne organizacije Kondenzatorji v Semiču.

Upoštevati delovne pogoje v sistemu nagrajevanja

NAŠA OKROGLA MIZA

„Drugo področje, ki je zanimivo za celoten SOZD, je funkcionalno izobraževanje s področja varstva pri delu. Kot je omenil tov. Zorn, je v bodoče treba upoštevati avtomatizacije in s tem tudi večjo možnost poškodb. Zato je večja tudi potreba po znanju. Zaradi tega je nujno v SOZD izpeljati enoten način izobraževanja. Za zdaj si pomaga vsak po svoje: poskušamo s seminarji, ipd., v nekaterih organizacijah pa izobraževanje na tem področju zavračajo, ker mislijo, da že vse znajo. Za nekatere pa vemo celo, da do varstva pri delu nimajo pozitivnega odnosa.

V Avtoelektriki smo te težave nekako rešili. Grobih odstopanj zaenkrat ni. Z vodstveno strukturo imamo to problematiko precej dobro razčiščeno. Mislim pa, da je ta del vodstvene strukture v bistvu še premajhen in da so bistveni vsi ostali izvajalci, od projektantov pa do delavca v sami proizvodnji. To je široko področje, ki bi ga verjetno kazalo vnaprej dobro premisliti in koordinacijski odbor bo moral vse te naloge podrobneje opredeliti in pripraviti terminski program izvajanja in njihovega reševanja.

Tudi izobraževanje v tem smislu bi torej lahko poenotili in s tem zmanjšali stroške, bistveno pa je, da bi morali dvigniti kvaliteto. Ni dovolj imeti predavanja, ker so takšne metode že dokaj zastarele. Zdaj bi že lahko prehajali na avdiovizualne metode, ki jih v svetu že precej uporabljajo.

V Avtoelektriki že prehajamo na te metode. Da delavce v proizvodnji smo pripravili dva filma, ki sta zvočno opremljena, tako da bomo te stvari lažje prikazovali, ker vemo, da imamo v proizvodnji opravka z različno strukturo delavcev, ki to problematiko tako ali drugače dojemajo.

PREGLEDOVANJE STROJEV

Glede samih delovnih pogojev pa bi dejal, da v vseh teh novih sistemih vrednotenja, integralnih sistemih, ki jih uvajamo v Avtoelektriki s pomočjo Iskrinega Biroja za industrijski inženiring, je tudi tukaj potrebno določeno sodelovanje službe varstva pri vrednotenju delovnih pogojev, saj je prav naša služba poklicana, da bi s svojim mnenjem in izsledki, ki so bili opravljeni, lahko povedala, kakšne obremenitve so na posameznih delovnih mestih. Ne smemo delati tako, kot smo pri prejšnjem vrednotenju zahtevnosti delali, bolj na pamet, oz. z levo roko.

Tudi sami pregledi strojev, tako njihova slaba opremljenost, oz. izrabljenost, (stružnice imamo iz leta 1932), ki jih opravljajo strokovnjaki iz Zavoda za varstvo pri delu, nam povedo, da bo treba obrat enostavno zapreti, ker niso v skladu z novimi predpisi. Ti periodični pregledi so zelo dragi. En sam tak pregled stane najmanj 200 starih tisočakov za stroj. V Avtoelektriki že razmišljamo, kako bi ustanovili komisijo, oziroma komisijo v tozdu, ki bi pregledovala sama te stroje. Vendar pa bi ob tem spet nekateri iz tozdu postavljali vprašanja nagrajevanja.

Tukaj gre torej tudi za poenotenje tega sistema v Iskri

Vemo, da bi lahko tako s svojo komisijo prišli do marsikaterega prihranka. Ti zavodi samo lovijo denar, kvaliteta dela pa sploh ni pri tem pomembna.

Komisijo bi imeli lahko s pogojem, če bi imeli ustrezno metodologijo.

Pavle Gantar:

Bistvo je v tem, da, če sam pregleduješ stroje, nosiš tudi sam odgovornost. Problem je torej v odgovornosti pa čeprav nosiš odgovornost v vsakem primeru. Vendar, če imaš certifikat od inštituta, ki se s tem strokovno ukvarja, zadevo odgovornosti omiliš. Lahko si tudi kriv, če ne izvajaš predpisov, vendar je pri tem milejša stopnja odgovornosti. Razumljivo je, da zlasti tam, kjer so po večine nevarnosti poškodb pri delu, dajo ta odgovorni pregled zavodu.

Otmaz Zorn:

Zdaj, ko pripravljamo osebne dohodke, nastane problem: če imamo lastno komisijo ali v DO ali v SOZD, je ta pooblaščen in tudi ustrezno nagrada za to odgovornost. Pri nas tega ni. Delajo, ker morajo delati. Tam pa je resnično vprašanje nagrajitve oz. odgovornosti za delo, ki ga opravijo.

DOMA BI LAHKO OGROMNO REŠILI

Jože Štrukelj:

V službi varstva smo že pred petimi ali šestimi leti razpravljali o tem, kako bi organizirali to komisijo. Vse je dobro potekalo, dokler smo prišli do problema nagrajevanja. Tukaj pa se je vse ustavilo. Na eni strani vidimo vprašanje denarja, druga stran pa predstavlja zavist tistih, ki so prej dobili 200 tisoč za pregled enega stroja. Doma bi lahko ogromno lahko rešili, če bi imeli rešen način nagrajevanja.

Pavle Gantar:

Tukaj še vidim problem: ali imamo v naših organizacijah takšne strokovnjake, ki lahko v teh komisijah rečejo z vso avtoriteto: ta stroj je lahko v obratovanju, z njim lahko delaš z veliko stopnjo varnosti? Včasih pa le pomislim, da v naših organizacijah nimamo takih strokovnjakov.

Otmaz Zorn:

Vsak stroj je treba vzdrževati.

Pavle Gantar:

Nova tehnologija prinaša tudi nove nevarnosti. Včasih letijo utemeljene kritike na delo komisij, včasih pa tudi neargumentirane in neutemeljene. Težko je biti objektivni. Res je, da imajo nekaj strokovnjakov, jih pa jim tudi manjka za nekatera področja. Problem je v tem, da so zavodi na samostojni računici, na dohodku, ki ga morajo ustvariti, da se lahko preživljajo.

Jože Štrukelj:

Brez dvoma, da imajo strokovnjake. To je nesporno. Tisti pa, ki se mi srečujemo z njimi, oz. tisti, ki so na terenu, so vprašljivi.

Janez Kern:

Pri tolikšni količini tovrstnih strojev se najbrž Iskri splača imeti takega strokovnjaka. Drugo vprašanje je, ali ga vzgojiti doma, ali ga drugače dobiti. Vendar bi bilo pametno usmer-

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

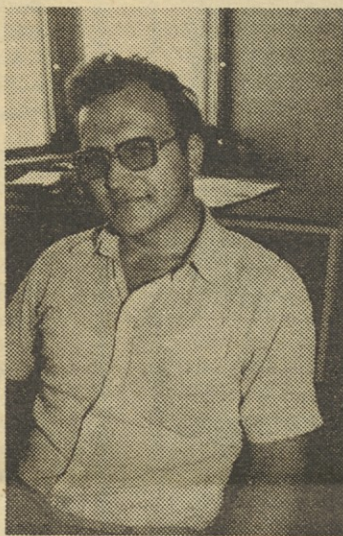
jati se v to, da bi ga imeli sami za celotno Iskro.

Pavle Gantar:

Ne moremo pa imeti samo enega strokovnjaka, ker je tukaj mnogo področij dela.

Jože Štrukelj:

Jasno je, da vseh strokovnjakov v Iskri ne bomo mogli dobiti. Saj tudi zavodi nimajo vseh. Ko pri nas opravljamo meritve mikroklima, oz. te meritve opravlja Zavod za zdravstveno varstvo iz Maribora, so šli strokovnjaki iz Zavoda v nabavo lastnega kromatografa, ki stane 500 milijonov. Tako kompletno elektronsko napravo za kontrolo hlapov v zraku ipd. ima samo še inštitut Jožef Stefan pa še to starejši tip naprave. Mi do te stopnje ne bomo prišli, to je jasno.

Jože Štrukelj.

Pavle Gantar:

Dodal bi še to, da je treba zdaj, ko prehajamo na sistem delitve po delu, nagrajevanje po rezultatih dela itd., začeti upoštevati to, kar smo do zdaj premalo upoštevali, in sicer težave delovne pogoje delavcev v sistemu nagrajevanja. Temu bo v bodoče treba dati veliko večji poudarek, ker mislim, da so ti pogoji premalo upoštevani. Na primer, delo v stalnem ropotu, vlagi, prepihu, pritisku zraka, prisiljenem položaju itd.

ZA ENOTNE KRITERIJE

Jože Štrukelj:

Dodal bi še to, da tudi nimamo v Iskri enotnih kriterijev za pogoje, ki ste jih prej omenili. Vprašanje je, ali jih bomo lahko kdaj enotno rešili. Usmeritev pa bi morala težiti k enotnemu reševanju. Zdaj vsaka delovna organizacija rešuje to na svoj način (dopusti, itd.). Potreba in nujnost je, da to končno rešimo, in to prav preko našega koordinacijskega odbora. Da se ne bi ustavljali, na primer, pri ergonomiji, oziroma prilagajanju stroja človeku ali obratno. Če pogledamo stiskalnice, postavljene so izredno nizko. Delavka mora pri tem stroju sedeti sključeno, da lahko vloga material. Ne vem, kako bi na to gledali tehnologi, če bi morale njihove žene delati v takem položaju?

Janez Kern:

Stroje bi morali prilagajati človeku, ne pa obratno.

Jože Štrukelj:

Zato sem tudi rekel, da je prvi del, to je predhodno varstvo, izredno pomemben, preventiva namreč.

Pavle Gantar:

Zakon je izrecno postavil zahtevo, da mora biti varstvo pri delu prisotno že v vseh projektantskih idejah in realizirano od stavb do strojev. Samo, koliko pa to izvajamo?

Jože Štrukelj:

Vprašanje je tudi, kje bodo stroji nameščeni. Imamo prostor, kjer odstranjujejo ostre robove aluminijastih kosov, pokrovov. Tam so delavci izpostavljeni stalnemu ropotu 110–113 decibelov. Stroj ne moremo pustiti v tem prostoru. Moramo ga ločiti in ga dati v ustrezen prostor. Vendar pa mora biti tudi v tem prostoru človek, ki bo delal ob tem stroju in vzdržal uro, ali dve.

Ergonomija, oz. področje prilagajanja stroja človeku, je nujno potrebna že pri samih zasnovah.

Planiranje varstva pri delu — zakon o družbenem planiranju tudi pravi, da lahko to področje nekoliko spravimo naprej.

Vprašanje nesreč. Vsak, ki pride pogledat v Iskro, ali k nam v Avtoelektriko, pravi, da imamo vse dobro urejeno in da se ne more nič zgoditi itd. Pri nas pa ugotavljamo, da imamo že letos 100 nesreč, od tega 3 hujše (samo kar je naših tozdom „na dvorišču“). Lani tega sploh ni bilo. Ponavljajo se približno vsako drugo leto. Kje so vzroki? Letos smo imeli 30–40 % nesreč v mesecu in pol in sicer v minulih, toplih mesecih.

To pomeni, da je tudi tukaj delovno okolje vplivalo na število nesreč. Pa tudi utrujenost ljudi. Po dopustu (od 30. julija dalje) pa je število nesreč upadlo. To pomeni, da je utrujenost tista, ki tudi zelo vpliva na človeka.

Peter Polak:

Ta pobuda v Iskri ni prva. Imam zanimiv zapisnik iz leta 1974; takrat smo se tisti, ki se z varstvom pri delu pridno ukvarjamo, sestali na nivoju ZP. Na prejšnje vprašanje, če razpolagamo s podatki, naj odgovorim, da bi bila morda zanimiva ocena ankete, ki je bila takrat izvedena med temi ljudmi. Ta anketa lahko ilustrira dejansko stanje, saj obdobje 4–5 let bistveno ne vpliva na rezultate. Ocenili smo, da ima takratni ZP približno 1.400 registriranih poškodb na leto (pri številu zaposlenih okoli 28.000) — to je 0,5 %. Republiško povprečje je okoli 4–5 %.

To so t.i. registrirane poškodbe, ki pomenijo poškodbe z bolovanji. Če pa upoštevamo, da so te registrirane poškodbe le del posledic, smo takrat ocenili, da je bilo istočasno 3–4 krat več tako imenovanih mikropoškodb, zaradi katerih ljudje ne bolujejo, ampak po nudenju prvi pomoči nadaljujejo z delom.

To se pravi, da iz te ocene smo sklepali, da je v Iskri letno najmanj 15.000 tako imenovanih „dogodkov“, ki imajo lahko za posledico poškodbe katerekoli stopnje, lahko pa minejo tudi brez posledic. Mi, ki se s tem poklicno ukvarjamo, moramo biti usmerjeni v preprečevanje dogodkov, ki imajo zaradi spleta okoliščin lahko za posledico poškodbe vseh stopenj.

Ne moremo reči, da obvladamo vse okoliščine, ki nastanejo takrat, ko nastane „dogodek“. Zaradi tega smo tukaj na področju neobvladljivosti in ne moremo nič vplivati na to, kakšna stopnja poškodb bo to — ali mikropoškodba, ali pa smrtna. Lahko sta si zelo blizu.

Dogodek, ki je bil registriran pri nas, je takle: žerjavni maček pade z mosta na tla. Zraven stoji skupina 15 delavcev. Zaradi srečnih okoliščin ni padel na skupino, če pa bi, bi bila to huda kolektivna nesreča. To je primer za ilustracijo, kako malo lahko vplivamo na to, kako huda poškodba kot posledica nastane. Zelo lahko pa vplivamo na to, da skušamo preprečevati, da ne pride do teh dogodkov.

PODATKI O NESREČAH

Drug podatek nam pove: v kranjski Elektromehaniki — primerjam s 1400 nesrečami — je v bilo v tistem času 230 nesreč (manjše poškodbe).

Navajam še podatek, ki ilustrira rizike: kakšna je bolezenska odsotnost z dela. Leta 1974 smo ocenili, da je približno 400 tisoč delovnih dni na leto izgubljenih v celotni ZP. Iskra Elektromehanika je v tistem letu imela 100 tisoč delovnih dni izgubljenih zaradi vseh oblik bolezenske odsotnosti.

Samo v eni od organizacij takratne Iskre je bil delež bolezenske odsotnosti zaradi poškodb nad 10 % v tej skupni bolezenski odsotnosti. Torej je bolezenska odsotnost zaradi poškodb zelo majhna in nepomembna; npr. v Iskri Elektromehaniki v Kranju je izpod 3 % skupne bolezenske odsotnosti.

Takratni poslovni odbor SOZD je predloge s tega sestanka le delno akceptiral — na zadnjem sestanku smo se razšli s sklepom, da vsi vztrajamo na striktni realizaciji — to se pravi, da je potrebno, da samoupravni organ predloge pretehta in jih po možnosti sprejme; sprejel pa je samo tri sklepe oz. predloge in to je bil tudi eden od razlogov, da se je prekinilo delo na ravni SOZD v tistem času.

Drugi razlog pa so bile organizacije, ki so se od tistega leta

Peter Polak.

naprej odvijale in nobena — niti 1974, 1975, niti 1978, 1979 ni vključila tega področja. To je bilo tudi na letošnjem aprilskem sestanku povedano in od tod je izražena zahteva oz. želja, da se začne koordinacija na ravni SOZD, za pomoč našim delovnim organizacijam v tem smislu. Iskra je v družbenem prostoru gotovo pojem, ki mora imeti tudi na tem področju razčiščene pojme.

Prej sem omenil iluzijo, ki je bila v Iskri, da tu ni pomembnih rizikov. Zanimivo je to, da smo tisti, ki se poklicno ukvarjamo s tem, drugačnega mnenja. Riziko je. Stvar je v vrednotenju — s katerim nivojem, s kakšnimi podatki pa to primerjamo. Smatramo, da so riziki tako veliki, da se je vredno tudi na tem nivoju intenzivno ukvarjati.

STEREOTIPNO GLEDANJE

Velikokrat stereotipno gledamo sedeče delo, lepo delo, čisto delo itd. V letu 1974 smo dali pobudo, da bi se republiška raziskovalna skupnost ukvarjala, oz. sprejela v svoj program nalogo, ki bi ugotovila vse dimenzije tiste kategorije zaposlenih, ki jo imenujemo delavci z zoženo sposobnostjo. To so delovni invalidi, rekonvalescenti, ženske v obdobju rodnosti iz mladoletniki, starejši ljudje. Iz Elektromehanike izvira ta pobuda, pa je bila vmes zablokirana, žal pa je še zmeraj zelo aktualna — da bi nam jo izpeljala neka institucija.

Odmev je bil sila pozitiven, vendar je šla pobuda nazaj s predlogom, naj Elektromehanika, kot edina podpisnica samoupravnega sporazuma za posebno raziskovalno skupnost Sloveniji, sama to izpelja.

Potem zadeva ni bila izpelja-

na, čeprav je bila dana ocena, da bi republiška raziskovalna skupnost to lahko popolnoma realizirala. Omenjeni problem še vedno aktualen. Trenutno v obravnavi naloga, ki naj bi jo strojno fakulteto sofinancirala tudi Iskra, oz. omogočila Elektromehanika v Kranju, v zvezi s preučevanjem toplotnega okolja. Vemo, da nastajajo v polnih mesecih špice, ki povzročajo konfliktno situacijo (npr. Laborah, itd.). Z vodstva tovarne ne je prišel do nas predlog, da bi v takih dneh kazalo uvajati dodatni odmor ob 12. uri, da bi ublažili napetost, ki nastane pri ljudeh zaradi velike vročine.

Vse to so posledice, ki jih skušamo pogasiti s takimi ukrepi, v bistvu pa gre zato, da bi bila napaka storjena že pri projektiranju, pri zamisli itd., in s tem, da bi pomagal tistim, ki nimajo takih dejavnosti še v zavestih, itd.

Morali bi zelo realno oceniti, kje smo in bi z malim trudom tudi v SOZD morali ustvariti določeno sliko, ki bi z njo sodeloval navzven, predstavljala Iskro, deloval pa tudi navznoter s tem, da bi pomagal tistim, ki nimajo takih dejavnosti še v zavestih, itd.

ODSEV ŠIRŠIH DRUŽBENIH RAZMER

Menim, da tisto, kar je v Iskri, je odsev širših družbenih razmer v Sloveniji. Iskra mora imeti svojo fizionomijo tudi na tem področju; ne pa, da ne pri demo blizu ob sprejemnem pomembnih sistemskih zakonodah v republiški skupščini, da se ne opredelimo, oz. se zgolj težko opredeljujemo, ker nismo povsem zani, ker nimamo koordinacijskega sveta ... Pa tudi zato smatram, da ste pred nedavnim proglasili Iskro oz. ugotovili, da Iskra tehnološkemu smislu zaostaja za svetom za 5 let, v Evropi pa za tri leta. Na kadrovskega kompleksu, oz. na področju socialne politike ali tistem področju, ki se ukvarja z živim delom v procesu dela pa zaostajamo neprimerno bolj in to je ponovni razlog, da se prav s tem področjem zdaj dosti bolj ukvarjamo, kot smo se do zdaj.

Za ta namen sem te dni priskrbel nemalo dokumentov, ki so stari morda leto dni, pa so vendar šli mimo teh zadev, ki jih zdaj obravnavamo.

Rečeno je bilo, da bi naš samoupravni sporazum moral vsebovati naslednje cilje — v 11 točki piše, da bi se morale vse usklajevati prizadevanja za izboljšanje pogojev dela itd. Vito nadaljevanju, ko pride do konfliktizacije — kategorizacije v skupine dejavnosti, kjer je delo razdeljeno, ostane to področje na nivoju temeljne organizacije ali kvečjemu na nivoju delovnih organizacij, čeprav je prej bilo povedano, da vse kaže na to, da je smotno da se s tem zadevam ukvarjamo tudi na sozdu.

Usklajevanje: ne gre za prenašanje odgovornosti, pač pa gre za pomoč, ki jo pričakujemo operativna raven v tozidih oz. delovnih organizacijah pri svojem delu, da blokada, ki jih ni malo, prebijamo tudi s pomočjo institucionalizma v SOZD.

Odsev tega, kar se v družbeni dogaja — moramo se ustaviti pri dokumentih, posebno dvema, analiza uresničevanja plana — oceno možnosti v letu 1980 vsebuje nemalo ugotovitev, ki govorijo, da Slovenija ni naredila na tem področju dovolj, in to refleksijo, kar velja tudi za nivo SOZD Iskra, ima potem tudi zakon o družbenem planiranju, ki zelo jasno pove, da bomo plan samoupravne organizacije moral zagotavljati ukrepe aktivnosti za varstvo pri delu in izboljšanje delovnega in življenjskega okolja. Ta naloga, ki je predvidena za obravnavo na ravni je izredno pomembna, kajti prav zdaj smo v času intenzivnega dela pri oblikovanju srednjeročnih planov za naslednje obdobje. Zato te prilike naj bi ne nihče zamudil, da bi se to področje ekskluzivno pojavilo izpostavilo in, da se kvalitativno spremenilo v primerjavi z dosedanjim stanjem.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Kadrovska politika

V republiki in za ljubljanske občine je že sprejet družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike. V ostalih občinah so dogovori v postopku sprejemanja. Družbene dogovore bodo v temeljnih organizacijah potrpjevali delavski sveti.

V temeljnih organizacijah Iskre smo v teku letošnjega leta sprejemali družbene dogovore o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike; za ljubljanske občine je bil dogovor že sprejet in objavljen v uradnem listu SRS št. 19/79.

Družbeni dogovor se sprejema za uresničitev temeljnih načel samostojne, pravne in demokratične kadrovske politike, upoštevajoč kadrovske in izobraževalne potrebe in cilje, ki jih je potrebno doseči.

Naloge in smotri v kadrovske politiki se morajo sprejemati na osnovi načel in programov kadrovanja in izobraževanja.

Dogovor za organizacije združenega dela določa vsebinsko zelo pomembne naloge, in nekaj od teh nalog bomo naštejmo:

— Vsaka TOZD mora imeti razvid in nalog, ki služi kot osnova za racionalno delitev dela, obveznosti in odgovornosti. Ta obsega predvsem delo in nalog, stopnjo izobrazbe, ki jo mora imeti delavec, z delom pridobljene zmožnosti, delovne sposobnosti, delovne uspešnosti, vrsto odgovornosti, delovne uspešnosti, pogoje glede varstva pri delu in posebne zahteve.

— Za opravljanje dela se ne smejo uporabljati daljše delovne izkušnje kot 5 let.

— Delovno zmožnost ugotavlja strokovna komisija, ki jo imenuje strokovni svet, poseben postopek pa je dinamično določiti s samoupravnim aktom.

— TOZD mora na zahtevo delavca dati oceno v njegovi delovni zmožnosti.

10 let zagrebškega velesejma

Letos temeljite priprave naših razstavljalcev — konec improviziranemu nastopu — prospekti še vedno šibka plat naše ponudbe

Jesenski mednarodni Zagrebški velesejem, ki bo odprt v dneh med 14. in 23. septembrom, bo potekal letos v znamenju proslave 70-letnice plodnega in uspešnega tega našega največjega sejma pri nas. Na 28 tisoč kvadratnih metrih pokritega in zunanega prostora bo razstavilo svoje izdelke nekaj sto razstavljalcev iz 80 držav. Med njimi tudi naša Iskra.

Iskra sodeluje na mednarodnih Zagrebških velesejnih že vsa leta po drugi svetovni vojni. Upošteva jih kot najpomembnejše komercialno stikališče z vsem ozemljem jugovzhodne Evrope, zato se za vsak sejmiski nastop temeljito pripravi.

Za letošnji jesenski nastop je sejmiski svet služba v tozdu marketinga IC že pred dopusti izdelala okviren koncept nastopa na temelju predlogov in posameznih panožnih organizacij.

Minuli petek je sklical Jože Cvar, eden od poslovnih kolegov IC sestane vseh delegiranih asistentov marketinga služb v delovnih organizacijah in delavcev marketinga IC, kot izvrševalcev posameznih nalog oziroma zadolženih, z namenom, da se dogovore o končnem oblikovanju in programu sejmiske akcije do vseh podrobnosti.

Oblikovalce letošnje stojnice je imenoval inž. Drago Novak. Vsi navzoči so se obliži z njegovih rok kopijo skice stojnice, z razvrstitvijo posameznih panog in nalog, da se sprejete spise posameznih asistentov. Iskra bo razstavljala to letošnje nove izdelke, ali vsaj novejša, o katerih porabniki niso še dovolj seznanjeni. Poudarek bo slonel na izdelkih, ki bodo nastopu, običajno pa pravilo na mladinski prireditvi.

Vse kaže, da letos med sejmisko službo marketinga IC in delovnimi organizacijami ne bo več nesporazumov. Vsa leta so namreč nekatere organizacije vsiljevale sejmiski službi množico eksponatov, za katere se niso mogli dogovoriti in niti ni bilo zanje rezerviranega prostora. Dogajalo se je, da so nekateri delavci delovnih organizacij prinesli na sejmisko stojnico v žepih ali aktovkah in jih razvrstili po svojem okusu s tem pa vsaj po malo enotni koncept razstave. Po predhodnih vodje sejmiske službe dipl. Marka Deua je lani pripeljal nekaj eksponatov na razstavi prav na dan otvoritve. Po vsem je, da je morala sejmiska služba marketinga improvizirati, kar je bilo

— Določiti se morajo dela, ki jih opravljajo upokojenci, ali na podlagi pogodb o delu.

— Vsaka TOZD mora imeti plan kadrovskih potreb, potrebe po kadrih morajo vsebovati tudi investicijski elaborati.

— V TOZD je potrebno ugotoviti potrebo po izobraževanju ter sodelovati z izobraževalnimi organizacijami in vzpodbujati strokovne delavce za aktivno sodelovanje v izobraževalnem procesu.

— Uresničevati je potrebno dogovor o štipendiranju.

— Delavcem, ki se izobražujejo ob delu, je potrebno zagotoviti: solnino, vpisnino in prevozne stroške, izredni plačani dopust (na srednjih šolah 2 dni za izpit in 15 dni za zaključni izpit, na višjih in visokih šolah 3 dni za izpit in 30 dni za diplomu).

— Delavci, ki se izobražujejo, morajo redno opravljati izpite, predložiti potrdilo o šolanju (enkrat letno), ostati v delovnem razmerju najmanj toliko časa, kot je trajalo šolanje, in povrniti stroške, če so prekinili delovno razmerje ali se prenehali izobraževati po lastni krivdi.

— Delavci se praviloma usmerjajo v izobraževanje v okviru svojega poklicnega področja.

— Pri izbiri delavcev za poslovodne organe ali na dela s posebnimi pooblastili se bo enakopravno vrednotilo družbenopolitična in moralnoetična merila s samostojnostjo in uspešnostjo opravljanja dela in strokovnostjo.

— Posebno pozornost je potrebno posvetiti kadrom, ki delajo na področju mednarodnih odnosov.

samo v škodo ugledu Iskre. Po končanem nastopu pa so seveda vsi očitki leteli na oblikovalce stojnice.

Letos so se zainteresirani dogovorili, da morajo biti vsi eksponati dostavljani v marketing IC do 5. septembra, kar bo omogočilo pravočasno in vključeno oblikovanje celotne razstave.

Kronična šibka plat vseh naših sejmiskih nastopov so prospekti. Ne, da jih primanjkuje, marveč nimamo urejenega enotnega oblikovanja, ker posamezne delovne organizacije in celo tozdi sami izdajajo prospektne material. Posledica neurejenosti in vseh naglici pripravljene prospektne dokumentacije so slabi prospekti z nemo-gočo slovenščino in katastrofalnimi prevodi kar navsezadnje meče slabo luč na celotno Iskro, in daje vtis, da v celotni Iskri ni delavcev, ki so večji takega dela. Le delovni organizaciji v Kranju in Škofji Loki poverjata oblikovanje, natis in distribucijo posebni službi marketinga IC, vse druge pa večji del zaupajo to delo le — sebi.

Letošnji sejmiski nastop v Zagrebu bo potekal tudi skromneje. Varčevali bomo z reprezentančnimi stroški. Na sestanku so se navzoči dogovorili, da bomo pogostili goste samo z domačimi pijačami (brez viskija). Tudi domače bodo iz domačih logov in gajev. Izbrali so jih že spomladi iz vrste Iskrinih štipendistov. Vsi „strici“ iz Iskre ali drugod bodo tako zaman prosili (zahtevali) privilegije za svoje varovanje.

Naš sejmiski nastop je pred vrati. Za zdaj lahko samo pohvalimo vsa prizadevanja razstavljalcev in oblikovalcev. Našli so — kot se sedaj pravi — skupen jezik. Če pa bodo vsi upoštevali sprejeti red in roke pa bomo še videli. Morda bi kazalo le grajati nekatere asistente delovnih organizacij, ki so poslali sejmiski službi sezname eksponatov napisane, oziroma natančneje, načrtovane kar z roko. Naglica pa taka!

Marjan Kralj

O ČEM BO

RAZPRAVLJAL DS DO

Na 15. seji delavskega sveta delovne organizacije Iskre Elektromehanike Kranj v sredo, 29. avgusta 1979 bodo delegati obravnavali:

1. Poročilo o poslovanju Iskre Elektromehanike v prvem polletju 1979
2. Poročilo o poslovanju TOZD TEN in Elektronika Horjul, ki sta v prvem polletju poslovale z izgubo
3. Predlog terminskega koledarja za leto 1980
4. Program dejavnosti za reševanje problematike dela invalidov in invalidnih oseb v DO.

Sklepe delavskega sveta boste prebrali na vseh oglasnih deskah v temeljnih organizacijah.

— Organizacije združenega dela morajo organizirati uspešne kadrovske službe.

— V primeru kršitve dogovora se obravnava razloge kršitve in predlaga sprejem ukrepov zoper kršilce.

Družbeni dogovor za temeljne organizacije (ali delovne organizacije) prične veljati, ko ga potrdi pristojni samoupravni organ. Določila družbenega dogovora je potrebno vključiti v samoupravne splošne akte.

N. Pavlin

IZ GLASIL NAŠIH TOZD

Priprave na zaključek akcije NNNP

V temeljnih organizacijah in krajevnih skupnostih potekajo zadnje priprave enot civilne zaščite, delovnih ljudi in občanov na zaključno izvedbo akcije Nič nas ne sme presenetiti.

V Tovarni merilnih instrumentov v Otočah redno obveščajo zaposlene o poteku akcije. Miro Albinini v zadnji številki glasila te temeljne organizacije piše o novih izvedenih nalogah.

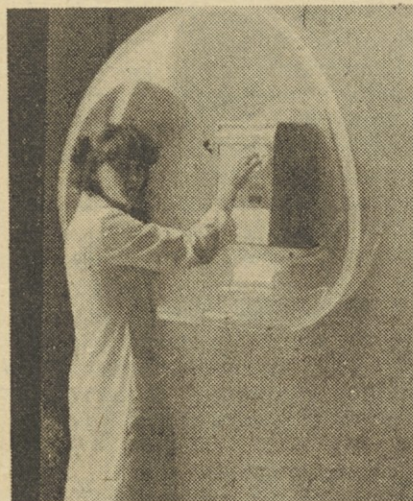
Pripravili so predavanje o protipožarni varnosti in vajo s prikazom gašenja z ročnimi gasilnimi aparati. V vaji je sodelovalo 94 delavcev. Naročili so tudi manjkajočo protipožarno opremo, ki je nujno potrebna. Prihodnje leto naj bi v program investicij vnesli tudi nakup motorne brizgalne in manjšega agregata.

Pripadniki enote narodne zaščite so poslušali dveurno predavanje, v katero je bilo vključeno tudi streljanje s pištolo. Poleg tega so ponovno aktivirali aktiv rezervnih vojaških starešin, ki se bodo vključevali v akcijo.

V teku so priprave na skupno akcijo s krajevno skupnostjo, ki bo 29. septembra. Pripravili bodo razna predavanja za člane kolektiva, izdelali oceno ogroženosti in dopolnili obrambni načrt tovarne v sodelovanju s KS.

Glede na opravljene in načrtovane naloge v Iskri v Otočah ugotavljajo, da bodo v okviru letošnje akcije NNNP rešili precej praktičnih vprašanj s področja ljudske obrambe in družbene samozastite. Tako bodo bolje pripravljeni na marksikatero presenečenje.

Miro Albinini,

V Elektromehaniki so pred kratkim omejili število „ničel“, ki so omogočale zunanje telefonske pogovore. Istočasno so ob gl. vratarni v Savski loki in v Tovarni ATC namestili dve medkrajevni telefonski govornici. Zato naj delavci uporabijo to možnost.

O težavah pri prevozu z avtobusi

Z razširitvijo Iskre na Laborah smo se soočili z vrsto nerešenih vprašanj, ki jih bo potrebno čim hitreje zadovoljivo rešiti. O tem smo že pisali v zadnji številki Informativnega lista.

Med problemi, ki so se pojavili po preselitvi Tovarne TEA na Labore, izstopa prevoz delavcev z dela. Avtobusi naj bi izpred tovarne Telekomunikacij odpeljali ob 14.10, vendar bi večina delavcev v tem primeru največkrat zamudila ostale avtobusne zveze. Zamude pri presedanju na kranjski avtobusni postaji povzročajo veliko negotovanje delavcev.

To je bil povod za sestanek predstavnikov DO Iskre EM in DO Alpetour. Predstavnika Alpetourja so seznanili z nastalo situacijo in predlagali možne rešitve.

Tovariš Ambrožič je pojasnil, da imajo vozniki avtobusov nalog za odhod ob 14.10 glede na želje potnikov. Z avtobusne postaje odpeljejo avtobusi v vse smeri ob 14.25, naslednji pa ob 15.25.

Pozimi, ko se več delavcev odloči za prevoz z avtobusom, bo Alpetour podvojil število avtobusnih prog. Proga na relaciji Komunalna cona Primskovo — Stražišče je zasedena le ob konicah, sicer pa ne. Zato Alpetour ne more zagotoviti več avtobusov.

Voznih redov za proge od Kranjske

Alojz Boc

Po 31 letih marljivega dela v Iskri se je pred nedavnim upokojila Milka Kariš, ki je delala v galvaniki. Sodelavci so ji ob upokojitvi zaželeli zdravja in zadovoljstva.

Potrebujemo učinkovito zdravstveno varstvo delavcev

V DO Iskri Elektromehaniki so v razpravi teze o organizaciji zdravstvenega varstva zaposlenih. Vzporedno z nadaljnjo gradnjo proizvodnih prostorov Iskre na Laborah bo treba ustvarjati tudi pogoje za čimbolj učinkovito zdravstveno varstvo delavcev, gre za preventivno, kurativno in socialno medicinsko dejavnost, ki se sedaj izvaja v sklopu Obratne ambulante Iskra.

V prvi fazi bo treba preseliti eno od treh zobozdravstvenih ordinacij iz Savske loke na Labore, kjer bodo zagotovljeni ustrezni prostori in oprema. Temeljne organizacije na lokaciji Labor so že sprejele sklepe o združevanju potrebnih sredstev.

V drugi fazi, ko bo na Laborah v Iskri zaposlenih okrog 3.500 ljudi (1981), bo treba preseliti eno od treh kurativnih ambulant, organizirati preventivno dejavnost, laboratorij in ginekološko ordinacijo (en dan v tednu) prenesti iz Savske loke na Labore. Odločitev o lokaciji za drugo fazo organiziranja zdravstvenega varstva na Lokaciji Labor je treba sprejeti najkasneje do septembra 1979. Le tako bo možno izvesti vse priprave.

Po dograditvi vseh prostorov na Laborah bo po dosedanjih programih na tej lokaciji zaposlenih preko 4.000 delavcev, v Savski loki pa prav tako 4.000.

Kranjsko zdravstvo se nagiba k taki organiziranosti, da bodo temeljne zdravstvene organizacije vključene v zdravstveno DO. Iskrine TOZD na obeh lokacijah bodo morale sprejeti sporazume o združevanju sredstev za opremo in usposobitev obeh organizacijskih enot temeljne zdravstvene organizacije Iskra.

Alojz Boc

avtobusne postaje do okoliških krajev med letom ne morejo spreminjati, ker so vnaprej registrirani.

Alpetour bo proučil možnost podvojitve prog na relaciji Labore — Brnik, zaradi povečanja števila zaposlenih na lokaciji Labor.

O tem vas bomo obvestili prve dni septembra. Elektromehanika bo sklenila še pogodbo o dodatnem avtobusu za prevoz delavcev s Planine na Labore.

Poudariti velja, da mesečne vozovnice veljajo tudi na vseh rednih avtobusnih progah, z izjemo na daljših relacijah, če so proge koooperacijske npr. skupaj z Viatorjem. Zato se delavci lahko peljejo tudi na drugih rednih avtobusih, če zamudijo zvezo ob 14.25, brez plačila. Kadar kakega avtobusa ni, so drugi vozniki avtobusov dolžni, da prevzamejo preostale delavce in jim omogočijo kar najhitrejši prevoz.

S predstavniki DO Alpetour je bilo dogovorjeno da bo proučila možnosti za zmanjšanje zamud, le te bodo jeseni itak manjše; velike zastoje je namreč povzročal velik turistični promet po magistralnih cestah. Ševeda na kaže prezreti dejstva, da bodo navedene težave lahko dokončno odpravljene šele po izgradnji mostu čez Savo.

Ani Kadivčevi v slovo

Ni te več med nami, naše ljubeznive in kljub načetemu zdravju vedre Anice, dobre, skrbne, poštene in pridne sodelavke.

Poletje se nagiba v jesen, tvoje življenjsko poletje — dvainštridesetletne zveste in skrbne žene in matere pa je omahnilo v zimo.

Živeti! Kaj pa navsezadnje je — življenje? Živeti! Živeti drugim v svoj spomin in takšna si vseskozi tudi bila, draga Anica. Najprej svoji bolni materi v pomoč, nato poleg tega še možu in sinu ter šestnajst let nam v Elektromehaniki — ERO (mala strugarna), zakaj spominjali se te bomo vsi — tako tvoji najbližji kot tudi sodelavci in sodelavci.

Radi smo te imeli, toda kaj to sedaj pomeni tebi in nam, ko se te lahko le zvesto spominjamo?

Tvoj poslednji odhod je tako hud udarec za tvoje najbližje in tudi za nas, kranjske Iskraše. Sočustvujemo s tvojimi sorodniki, tebi pa se zahvaljujemo za vse dobro, kar si storila za nas. Živ bo spomin nate, Anica!

Sodelavci TOZD ERO

Iskra na srečanju mladih tehnikov Jugoslavije

Na osnovi sodelovanja z Zvezo organizacij za tehnično kulturo Slovenije smo se dogovorili za nastop na srečanju mladih tehnikov Jugoslavije, ki je bil junija v Radovljici. Predhodno smo imeli nastop na srečanju mladih tehnikov Slovenije in Hrvaške, kjer smo skupaj z učitelji in učenci osnovne šole iz Domžal prikazali del učnega procesa v tehnični vzgoji oziroma v interesnih dejavnostih, ki se izvajajo v klubih mladih tehnikov. Moram omeniti, da smo v okviru sodelovanja z Narodno tehniko Hrvaške vključili za letos naloge v Klubih narodnih tehnikov tudi uporabo KLIP-KLAP orodja, oz. izvedbo mini proizvodnega procesa.

V Radovljici so bili s tem načinom prikazovanja seznanjeni tudi učenci, učitelji in mentorji iz ostalih republik Jugoslavije in so bili zelo zainteresirani za to orodje oziroma sam proizvodni proces. Prikazali smo del sistema šolske delavnice s celotnim KLIP-KLAP programom, predvsem pa z novostmi, ki jih proizvajamo v letošnjem letu.

Na tem vsejugoslovanskem srečanju so bile navzoče tudi tuje delegacije in sicer iz Kitajske, SZ, Romunije, NDR, Grčije in Madžarske, ki so zastopale tehnično dejavnost mladih v svojih državah.

Veliko zanimanje za orodje in način prikazovanja je pokazala kitajska delegacija, kjer je organiziranje tehnične kulture v širokem razmahu.

Prisostoval sem sestanku sekretarjev komisij za tehnično izobraževanje otrok in mladine v okviru Narodne tehnike Jugoslavije, kjer so bili sprejeti sklepi o vključevanju Klip-Klap orodja v klube mladih tehnikov po posameznih republikah kakor tudi za intenzivno vključevanje tega orodja v tehnično vzgojo v učnem procesu.

Sestavni del te prireditve je bil tudi kviz „Znam – hočem – morem“, kjer so tekmovali mladi iz posameznih republik v raznih področjih, eno od teh pa je bilo tudi spretnost v uporabi Klip-Klap orodja. Nastop Iskre na tej manifestaciji je vsekakor doživel velik uspeh, predvsem pa je široko odprl pot v uvajanje sistema Klip-Klap orodja v tehnično vzgojo mladih v učnem procesu.

Branko Suhadolnik

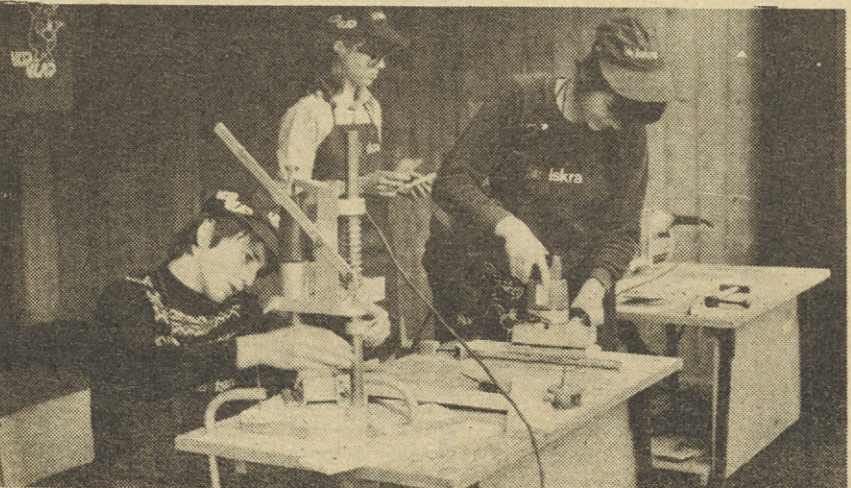
V kvizu „Znam – hočem – morem“ so mladi prikazali znanje in spretnost pri uporabi Iskrinega orodja.

Gostje iz daljnjše Kitajske prikazujejo spretnost pri delu z našim orodjem.

Kitajska delegacija se je zelo zanimala za naše orodje.

Klip-klap orodje si uspešno utira pot v tehnično vzgojo mladih.

Po javni obravnavi

Glede na začasno odložitev referenduma je problemska konferenca osnovnih organizacij Zveze komunistov (o kateri smo že poročali) ter delavski svet delovne organizacije s sklepom zadolžili poslovodni odbor delovne organizacije, da pripravi način oblikovanja in sprejemanja samoupravnih splošnih aktov, ki so konstitutivnega pomena za delovno organizacijo. V skladu s tem je bil pripravljen rokovnik samoupravnih aktivnosti, ki so potrebne za izvedbo referenduma.

Po oblikovanju predloga referendumskega vprašanja je delavski svet Avtomatike na svojem petem zasedanju 27. julija dal v javno obravnavo osnutek predloga Samoupravnega sporazuma o razporeditvi sredstev, pravic in obveznosti ter njihovih virov. Omenjeno razporeditev obstoječih subjektov delovne organizacije na

nove temeljne organizacije je potrebno izvesti glede na predstoječo reorganizacijo Avtomatike. Na osnovi 332. člena ZZD je bila imenovana podkomisija za pripravo predloga za razporeditev sredstev, pravic in obveznosti na nove temeljne organizacije.

Če se povrnemo k sami obravnavi omenjenega sporazuma, je bil obravnavan v okviru poslovodnih organov in strokovnih skupin delavcev, v okviru politično izvršilnih organov družbeno-političnih organizacij ter na zborih delavcev. Javna obravnavna je bila zaključena 24. t.m.

Na osnovi dopolnil in spreminjavalnih predlogov, ki so bili v času razprave podani, se je v zadnjih dneh avgusta pričela faza usklajevanja, oz. kot njeno nadaljevanje določitev predloga in priprave na poprejšnjo obravnavo. Tako se bodo še v tem tednu sestali izvršilni odbor delavskega sveta

delovne organizacije, skupne komisije podpisnic in komisije za koordinacijo priprav za novo organiziranost delovne organizacije, da oblikujejo predlog omenjenega samoupravnega sporazuma.

V to fazo se vključuje tudi skupna seja konference OOS in problemske konference osnovnih organizacij Zveze komunistov, ki bo podala oceno izvedbe in rezultatov tako javne razprave kot dopolnil in spreminjavalnih predlogov, ki so bili podani na zborih delavcev.

V pripravi na javno obravnavo je tudi drugi izmed konstitutivnih aktov, samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo. Le ta je zaradi pojava nove temeljne organizacije v Avtomatiki (delavci sektorja 840 iz TOZD PCT izpolnjujejo pogoje za organiziranje (TOZD) doživel nekatere spremembe, ki bodo v osnutek predloga vnesene. Predvidoma bo ta sporazum v javni obravnavi v mesecu septembru.

TOZD TELA

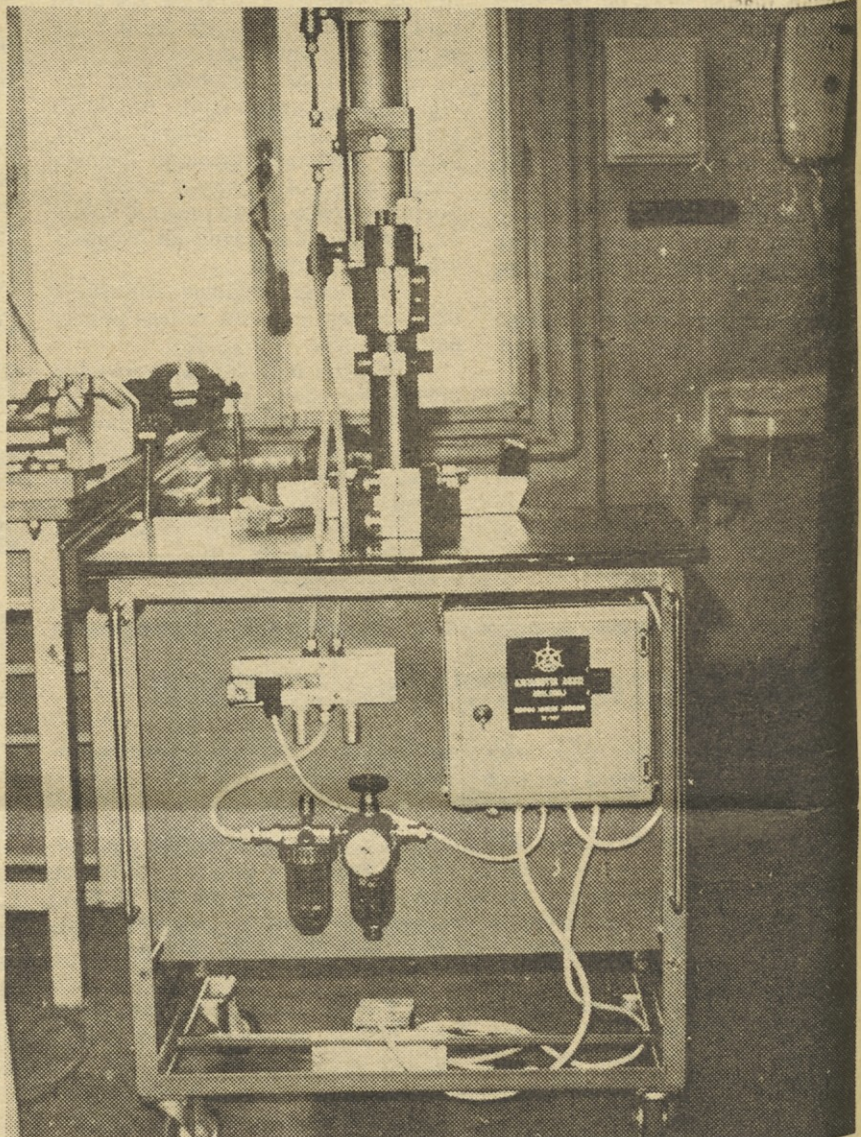
Inovacija

Iz hotenj in potreb po varnosti in tehnološko zahtevnih delovnih operacijah, se je že pred leti rodil v TOZD TELA, oz. njenem oddelku montažnih priprav, dvoročni varnostni vklop z imenom TDVP. Primeren je za uporabo predvsem na pnevmatskih in hidravličnih stiskalnicah ter delno tudi pri ekscentričnih stiskalnicah.

Njegove glavne lastnosti in prednosti pred ostalimi podobnimi pripravami so predvsem v naslednjem: dvoročno varno vkapljanje, dvoročno varno vkapljanje s končnimi stikali, dvoročno vkapljanje s časovno zakasnitvijo in še nekaj drugih možnosti, ki zagotavljajo varno in kvalitetno delo.

V tem kratkem poročilu je treba poudariti, da ima priprava tudi izjavo Inštituta za varnost pri delu iz Maribora. V več kot treh letih dela na strojih, ki imajo vgrajene te naprave, še ni prišlo do poškodb pri delu, saj z upoštevanjem vseh priporočil do tega skoraj ne more priti. Priprava poleg zagotavljanja varnosti pri delu omogoča tudi dovolj možnosti za zagotavljanje kvalitete izdelkov. Na koncu je potrebno povedati tudi to, da v sedanjem času ob želji in zahtevah po vedno bolj varnem, humanem in zahtevnem delu bo vedno več potreb po takih in podobnih pripravah, katere omogočajo vse to in zagotavljajo delovnemu človeku sproščen, pa čeravno zahteven delavnik.

A. C.

Kako izdelujemo razvid del in nalog

Najprej: Še vedno vlada velika zmeda okrog pojmov: (delovna) naloga, dela, delokrog, delovno mesto. Zato tudi še vedno ni dovolj jasno, kaj je katalog nalog, kaj je razvid del in nalog (da ne govorim o množici nazivov za tisto, kar je bila po starem sistemizacija delovnih mest). Morda mimogrede še tole: še vedno se kopja lomijo o tem, kaj je zahtevnost, kaj pa sestavljenost nalog, del, delokrogov ali kar že pač hočete.

V Avtomatiki poteka izdelava razvidov po metodologiji, o kateri sem pisal v 22. številki Iskre (2. 6. 1979), nekako od začetka aprila. Imeli smo več informativnih sestankov, kjer smo se seznanjali z metodologijo in razčistili nejasnosti. Glavni motor izdelave razvidov in temeljnih organizacijah oz. delovnih skupnostih naj bi bili organizatorji dela v teh subjektih; oni naj bi bili „zastupljeni“ z metodologijo, poznali naj bi jo v podrobnostih – da bi jo lahko v svojem okolju zagovarjali in interpretirali. Drugi pomembni dejavnik pri izdelavi razvidov pa naj bi bili direktorji oz. vodje in družbenopolitične organizacije – ti naj bi nudili vsestransko podporo temu projektu.

Pa ni šlo tako lepo. Prva ovira so bili direktorji in „direktorčki“. Niso sodelovali, ni se jim zdelo potrebno. Organizatorji so tako ostali prepuščeni samim sebi. Zraven tega pa niti ti niso kazali preveč navdušenja za to metodologijo.

Vsem skupaj se je zdela stvar nekako odveč, sploh pa katalog nalog

organizacijske enote. Razvide, t.j. opise del in nalog (oz. spise delokrogov t.j. delovnih mest) – to so še nekako spravili skupaj – zaradi plač

seveda. Kaj več – da bi se lotili organizacije dela malo bolj temeljito – ne, to pa ne! Je pa že lepše takole, ko se (Nadaljevanje na 5. strani)

Na podlagi sklepa komisije za medsebojna delovna razmerja TOZD bomo zaradi razširitve poslovanja k sodelovanju delavce za opravljanje, oz. izvajanje naslednjih del in nalog:

- 1. Vodjo skladišč**
Pogoj: strojni tehnik, 3 leta delovnih izkušenj
Mesečni osebni dohodek 6.500 – 7.200 din
- 2. Kontrolor**
Pogoj: strojni tehnik ali KV delavec kovinarskega profila z nad 5-letno del. prakso
Mesečni osebni dohodek cca 7.800 din
- 3. Tri strugarje**
Mesečni osebni dohodek cca 6.500 – 9.650 din
- 4. Tri rezkalce**
Mesečni osebni dohodek cca 6.500 – 9.650 din
- 5. Kopirnega rezkalca**
Mesečni osebni dohodek cca 6.500 – 9.650 din
- 6. Dva koordinatna vrtalca**
Mesečni osebni dohodek cca 6.500 – 9.650 din
- 7. Več brusilcev**
dva brusilca za profilno brušenje na „JUNGU“
Mesečni osebni dohodek cca 6.500 – 9.650 din
- 8. Varilca – vzdrževalca**
Mesečni osebni dohodek cca 6.300 – 7.700 din
Za dela in naloge pod točko 3. – 8. je pogoj poklicna kovinarska šola, ali z delom pridobljena delovna zmožnost.
Poleg rednega dela nudimo možnost študija ob delu, dopolnilnega strokovnega izpolnjevanja in napredovanja.
Za vsa navedena dela in naloge se delo združuje za nedoločen čas s pogojem uspešno opravljenega poizkusnega dela, ki traja pod točko 1. in 2. – 90 dni, pod točkami 3 – 8 pa po 60 dni.
Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev naj kandidati po možnosti osebno prinesejo v splošno-kadrovski sektor, kjer bodo dobili še dodatne informacije v zvezi s sklenitvijo delovnega razmerja. Prijave sprejema splošno-kadrovski sektor TOZD Orodja, najpozneje 15 dni po objavi.

Pozitivna devizna bilanca

V Industriji elementov so v prvih sedmih mesecih dosegli nadpovprečno dobre rezultate, čeprav je bilo nekaj težav z izvozom. Direktor komercialne Igor Pompe pravi, da je komercialni uspeh prvega polletja odličen in, da ceni, da bodo do konca leta dosegli zastavljene cilje in morda celo nekoliko preseгли predvidevanja.

V prvih sedmih mesecih letos so v prodaji dosegli 71 % letnega programa, kar je glede na dogovorjene količine 25, % več, kot so predvidevali. Sicer pa je konjunktura zlasti na domačem trgu zelo dobra za vse elemente.

V drugem polletju pričakujejo, da bodo uvozne restrikcije vplivale tudi na proizvodnjo in konjunkturo in sicer v dveh smereh: po eni strani se bo zmanjšal plasma elementov za elektroniko, ker kupci ne bodo imeli sortiranega repromateriala, drugače rečeno, ker nekaterih repromaterialov ne bodo mogli uvažati, bodo izdelovali manj končnih izdelkov in seveda tudi kupovali manj elementov. Drugi odmev restrikcij pa bo verjetno povečal plasma domačih izdelkov, ker bodo tudi najtrdovratnejši uvozniki začeli kupovati domače izdelke.

Če pa seštejemo obe komponenti, bo rezultat verjetno zmanjšanje povpraševanja. Kljub vsemu pa kaže, da bodo letni program v prodaji elementov za elektroniko najmanj dosegli, če ne celo presegli.

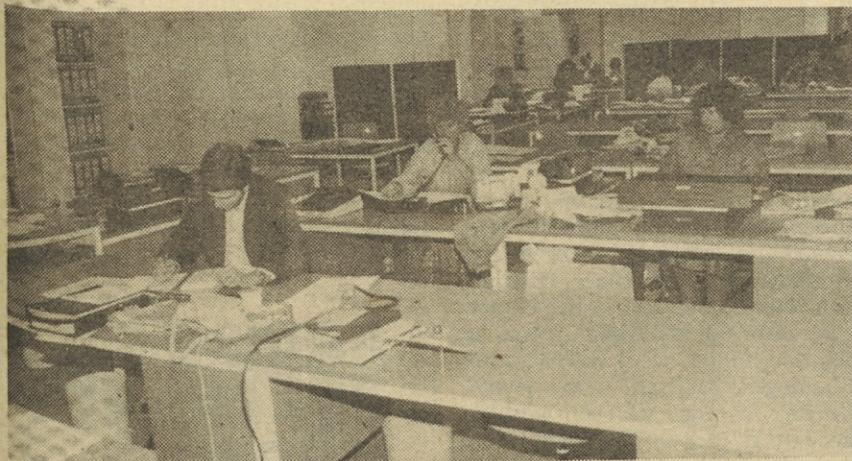
Prvo polletje, oz. prvih sedem me-

secev so tudi finančno zelo ugodno zaključili. K ugodnemu rezultatu je precej doprineslo sorazmerno veliko zvišanje cen, zlasti pri magnetih, kjer so cene zelo visoko dvignili, ker je med letom zelo porasla cena kobaltu. Ugotavljajo pa, da bi morali cene dvigniti tudi za ostale elemente, glede na visok porast cen repromateriala in drugih stroškov.

Izvoz so v IEZE v prvih sedmih mesecih letos realizirali z 42 % glede na letna predvidevanja. Ugotavljajo pa, da je bilo izvoznih naročil za večino izdelkov dovolj, niso pa bili v stanju realizirati v proizvodnji vseh količin, kolikor so jih načrtovali. Tako je prišlo do zaostanka dobav, nekaj malega izpadov je bilo na domačem trgu, še več pa v izvozu.

V IEZE ugotavljajo tudi, da imajo še vedno preozek asortiman. Tako je manj zanimanja pri kupcih in so zato v prodaji na zunanem trgu v neugodnem položaju. Na slab izvozni rezultat so vplivale tudi zelo nizke izvozne cene, ki elementom na svetovnem trgu padajo za okrog 20 % letno.

Direktor Igor Pompe meni, da bi

Prodaja v Industriji elementov.

INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO. LJUBLJANA

Kako izdelujemo razvid del

(Nadaljevanje s 4. strani)

ne ve, kdo pije, kdo plača (kdo mora kaj narediti, da zasluži svojo plačo). Pritisnimo pa proizvodnjo — z WF, tehnološkimi in organizacijskimi predpisi, normami, delovnimi nalogi, ... — mi, šefi in šefiči, referenti in administratorji — pa se potrudimo delati vtis, da delamo!

Nič ne rečem, tudi brez vodij bi bilo mogoče katalog nalog spraviti skupaj, morda celo bolje kot s sodelovanjem vodij. Le da bi bila v tem primeru metodologija izdelave katalogov nalog organizacijske enote (in iz teh razvidov del in nalog) povsem enaka tisti pri pripravi raznih tehniških predpisov. Saj bi organizator dela lahko postal tehnolog organizacijske enote. Samo to pa pomeni, da bi morala vsaka organizacijska enota imeti svojega tehnologa — organizatorja. Če imate toliko denarja — potem tudi prav!

Prav verjetno je celo, da bo razvoj šel v tej smeri. Včasih je npr. samo mojster vedel, kako se naredi nek rele. On je delavcem povedal, kako naj delajo — naredil je „katalog“ operacij za ta rele — skratka: „napisal“ je tehnologijo, tehnološki predpis izdelave tega releja. Danes to delajo tehnologi.

V režiji naj bi danes (po naši metodologiji) vodja organizacijske enote napisal (ob sodelovanju z organizatorjem dela seveda) katalog nalog organizacijske enote — jutri bodo verjetno za to skrbeli tehnologi — organizatorji (organizatorji — tehnologi).

Kdaj bo ta jutri — ali je že danes? Ali imamo res toliko denarja, da je šef lahko samo šef in nič drugega?

Resnici na ljubo: položaj vendarle ni tako črn, kot sem ga naslikal. Ampak je že tako, da vsaka stvar rada prehitro zbledi, tako je tudi s slikanjem realnosti — pa sem jo malce „počrnili“.

Treba je priznati, da so se organizatorji v Avtomatiki kar hrabro lotili

dela, čeprav jim težave dela globoka zakoreninjenost delovnih mest. Ta se namreč kaže prav v dejstvu, ki sem ga že omenil: razvidi so večinoma narejeni, če ne „pravi“, pa vsaj začasni (seveda, tudi OD ima tu svoje prste vmes). Ni pa opaziti volje, da bi se lotili katalogov nalog organizacijskih enot, ki so pravzaprav pogoj (input) za izdelavo razvidov. Premalo so organizatorji, predvsem pa vodje posameznih organizacijskih enot, prepričani o potrebnosti in koristnosti katalogov nalog.

Tale prispevek jih seveda ne bo prepričal o koristnosti katalogov, morda pa bo kateri čisto potihlo v tistem prvem delu teksta videl sebe in sklenil, da morda pa bi le bilo dobro, ko bi se tej zadevi malo bolj posvetil. Za vzgled naj mu bodo predvsem v DS1, kjer kataloge nalog sprejemajo kot poseben organizacijski akt: Poslovnik organizacijske enote, pa v Orodjarni, ki bo iz grešnega kozla Avtomatike postala — vsaj v organizacijskem smislu — ena najbolj urejenih temeljnih organizacij, pa v SVN, kjer so se organizacije lotili res temeljito, končno pa tudi v obseh novomeških tozdih, kjer se trudijo, po svojih najboljših močeh. Drugi seveda se opravičujejo, da so bili ob reorganizaciji najbolj „prerukani“: tozdi skupnega pomena, DS2, morda tudi DSSZ (kjer pa je prej problem pomanjkanja vodij).

Za Iskraše pa tole: pred nami je osnutek samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo (ali pa komplet samoupravnih sporazumov, ki bodo urejali to področje), ki naj bi ga podpisala celotna Iskra. Nosilec naloge je bil BII, poleg njih pa je bila prav Avtomatika najbolj angažirana. Torej ne izpričujemo samo želja, da bi „poslitali“ našo delovno organizacijo, ampak želimo aktivno prispevati k enotnemu urejanju najpomembnejših zadev v SOZD Iskra.

Uroš Blatnik

Kako so glasovali v Šentjerneju

Kot poročamo na drugem mestu, je bil v ponedeljek, 27. 8. 1979 v Šentjerneju referendum, za reorganizacijo TOZD Uporovni elementi v 3 bodoče TOZD. Referendum je uspel, nam je sporočil predsednik volilne komisije Kostrevec. Rezultati glasovanja pa so taki:

TOZD INDUSTRIJSKA ELEKTRONIKA KOSTANJEVICA: Vpisanih 80 delavcev, glasovalo 75 (93,7 %), za 73 (91,3 %), proti 2 (2,5 %), neveljavnih glasovnic ni bilo.

TOZD UPORI ŠENTJERNEJ: Vpisanih 463 delavcev, glasovalo 443 (95,6 %), za 313 (67,6 %), proti 90 (19,4 %), neveljavnih 40 (8,6 %).

TOZD POTENCIOMETRI IN HIBRIDNA VEZJA: Vpisanih 480 delavcev, glasovalo 435 (90,6 %), za 276 (57,5 %), proti 148 (30,8 %), neveljavnih 11 (2,3 %) glasov.

F. Kotar

morali pri izredno neugodni devizni bilanci v vsej državi narediti kaj več za pospeševanje izvoza in dajati manj poudarka uvoznim restrikcijam. Stroge uvozne restrikcije namreč omejujejo proizvodnjo, ki je v mnogih primerih življenjsko vezana na repromaterial, ki jih v Jugoslaviji ne proizvajamo.

Tako bi se morali tudi v Iskri dogovoriti, kako zainteresirati posamezne TOZD za večji izvoz. Seveda pa je izvozna motivacija lahko samo materialna. Izredni apetiti, ki jih imamo pri uvozu kažejo, da se uvažati še vedno splača. S stimulacijo izvoza smo rekli, naj bi dosegli uravnovešene zunanjetrgovinske bilance. Sredstva pa bi bilo možno dobiti z večjimi obremenitvami uvoza, ki ga itak nameravamo zavirati.

IEZE je delovna organizacija, ki ima najpozitivnejšo zunanjetrgovinsko bilanco v Iskri. Kljub temu se bojijo, da bodo uvozne restrikcije v drugem polletju ogrozile poslovni rezultat zlasti v izvozu, poznalo pa se bo tudi na domačem trgu. Tako se je pokazalo, administrativno zaviranje uvoza kot dvorezen meč in v tem primeru je videti, da se bo ukrep sprevrgel v lastno nasprotje. Poleg tega pa velike uvozne omejitve, kljub dobrim izvoznim rezultatom, oz. pozitivni izvoznouvozniki bilanci v tej delovni organizaciji nekatere strojne opreme in inštrumentarijev ter repromateriala ne bodo mogli uvoziti, kar bo dodatna škoda in se bo poznala na rezultatih drugega leta.

F. Kotar

TOZD UPOROVNI ELEMENTI

Delavci so se odločili za tri TOZD

V dosednji TOZD Uporovni elementi Šentjernej so imeli v ponedeljek, 27. avgusta letos referendum, na katerem so se odločili za organizacijsko spremembo: razdelili so se na tri temeljne organizacije združenega dela.

Delovni kolektiv Tovarne Uporov, ki šteje 1.070 članov, je že dlje razmišljal, kar svetuje in narekuje tudi Zakon o združenem delu, da bi se reorganizirali v manjše enote združenega dela. Tako bodo lažje neposredno odločali, prevzeli odgovornost za lastne delokroge del in uveljavili sposobnosti posameznih enot, ki so tudi proizvodno zaokrožene.

Tako so odslej v šentjernejški Iskri tri temeljne organizacije združenega dela:

TOZD UPORI V ŠENTJERNEJU
TOZD POTENCIOMETRI IN HIBRIDNA VEZJA V ŠENTJERNEJU
in

TOZD INDUSTRIJSKA ELEKTRONIKA v KOSTANJEVICI.

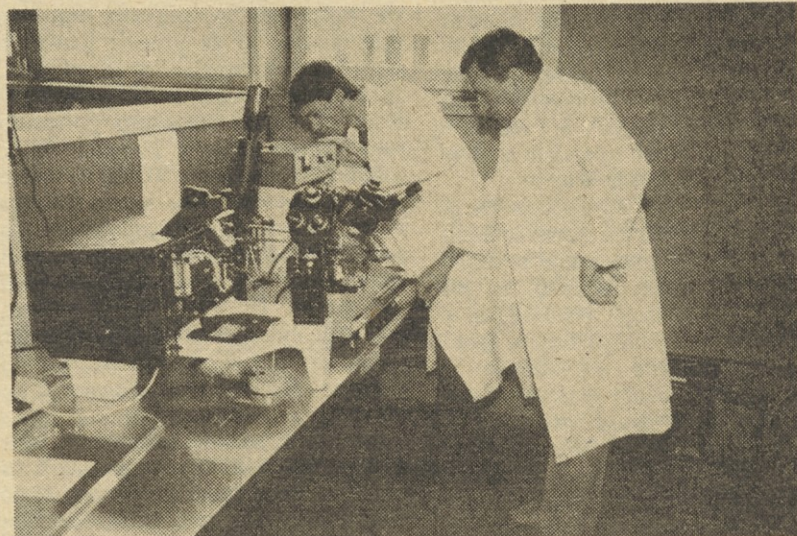
Ob tej reorganizaciji je bilo seveda mnogo razprav, saj je bilo treba po skoraj 30. letih vrsto del, opravil pristojnosti in zadolžitve razdeliti na tri dele. Prej so mnogo funkcij opravljali v službah, ki so delale za vse dose- danje poslovne enote. Zdaj pa so ve- čino ljudi, zaposlenih pri režijskih

(Nadaljevanje na 6. strani)

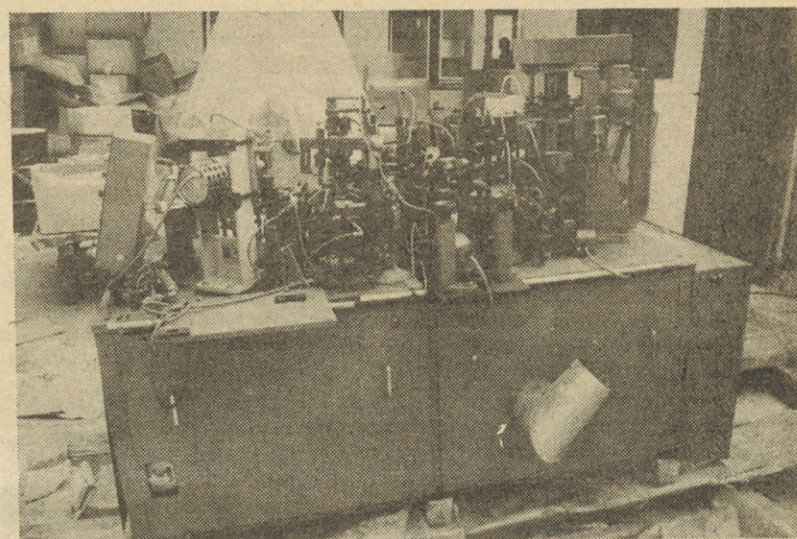
S kamero po TOZD

naša delovna organizacija Iskra Industrija elementov za elektroniko

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB: Pred kratkim so izdali brošurico, ki je namenjena novo zaposlenim delavcem. V njej so predstavili na kratko Iskro — Industrijo elementov, vse TOZD in skupne službe.

MIKROELEKTRONIKA: Te dni intenzivno pripravljajo vse potrebno za začetek poskusne proizvodnje. Pri tem pomagajo tudi ameriški strokovnjaki iz licenčne firme AMI.

TOZD ELEKTROLITSKI KONDENZATORJI MOKRONOG: Investicija v nove poslovne prostore in novo strojno opremo poteka po načrtu. Že prihajajo stroji. Začasno jih nameščajo v provizoriju na dvorišču.

TOZD UPOROVNI ELEMENTI ŠENTJERNEJ: Vse bolj prizadevno avtomatizirajo proizvodnjo: na sliki — izdelava avtomatov za spiralizacijo uporov.

TOZD ELEKTROLITSKI KONDENZATORJI MOKRONOG: Gradnja nove tovarne dobro napreduje. Na sliki: na gradbišču v do deset metrov globokih gradbenih jamah betonirajo tako imenovane točkovne temelje.

Delavci so se odločili za tri TOZD

(Nadaljevanje s 5. strani)

delih, razdelili po novih TOZD. Sicer bodo opravljali isto delo, vendar po novi organizaciji neposredno za določeno TOZD. Več zapletljivost je bilo pri tistih službah, ki naj bi tudi v bodoče opravljale dela in naloge za vse tri TOZD skupno.

Tako so od 140 prejšnjih režijskih delavcev, ki so delali v službah za vse delovne enote skupno, sedaj okrog 70 strokovnih sodelavcev razdelili neposredno v vse tri TOZD, okrog 70 pa so jih organizacijsko prerazporedili v delovno skupnost skupnih služb delovne organizacije IEZE. Ti, zadnji bodo imeli „delovna mesta“ še vedno v Šentjernej in bodo opravljali dela in naloge za vse tri TOZD skupno.

Seveda je bilo ob reorganizaciji mnogo pomislekov. Predvsem so imeli delavci v mislih financiranje strokovnjakov po skupnih službah, ki jih imajo sedaj kar troje. Namreč, te v Šentjernej, o katerih govorimo, skupne službe delovne organizacije in skupne službe SOZD. Vendar, če pogledamo stvar z druge strani, je tu čiste režije pravzaprav zelo malo, saj so strokovne skupne službe namenjene operativnemu delu, zlasti tistem visoko strokovnemu, za katerega bi si posamezna TOZD težko dobila strokovnjaka, ali pa bi bil le delno porabljen.

Ob tem je zanimivo pogledati, katere službe so porazdelili neposredno po TOZD. Predvsem tiste, ki so neposredno zvezane s proizvodnjo: služba kvalitete, razvoj, nabava, itd. Tudi materialno knjigovodstvo je neposredno v TOZD. Nasprotno pa so zaradi racionalnega opravljanja dela združili nekatere funkcije: finančno-računovodske posle, planiranje, investicije,

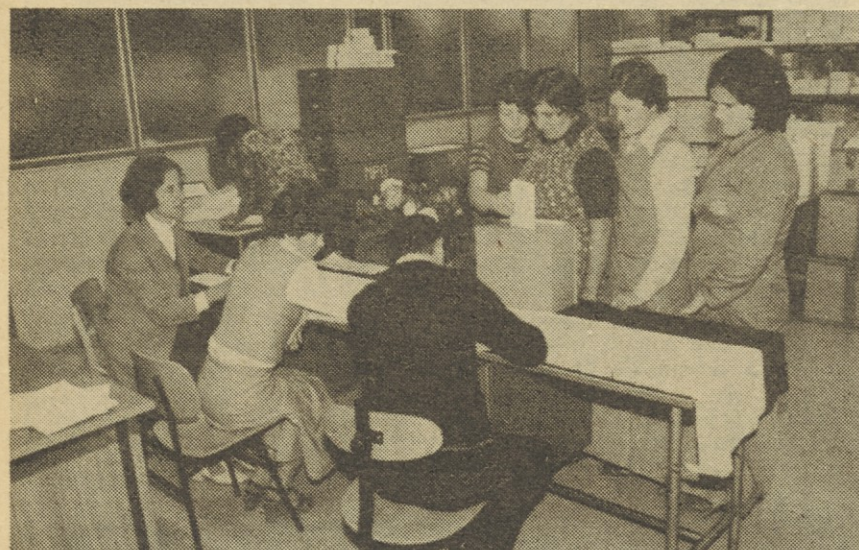
prehrano, in še nekatere. Gotovo bi bilo predrago ustanoviti tri menze. Stvar bi bila nesmiselna, in najbrž neizvedljiva.

Zanimivo pa je, da so na zadnjem sestanku vseh družbeno-političnih organizacij, zastopnikov samoupravnih in upravnih organov, TOZD in DO imeli nekateri pomisleke, češ, lahko se zgodi, da referendum ne bi uspel. Tudi popolna samostojnost je motila nekatere razpravljalce na tem sestanku. Postavljali so vprašanja minulega dela, rizika, ki ga prinaša samostojnost, izvedbe investicij in še nekatere. Zelo dobro je odgovoril na take pomisleke direktor kolegijskega poslovnega organa Gojmir Blenkuš, da je solidarnost trinajstih TOZD še večje jamstvo za socialno varnost vsega kolektiva, oz. kolektivov, kot je bila solidarnost dosedanjih treh poslovnih enot. Sicer pa je odločitev – biti samostojna TOZD ali le obrat, oz. poslovna enota le stvar posameznega kolektiva, ki si skladno s pravicami, ki jih daje Zakon o združenem delu, odloči za, ali proti.

Na razširjenem razgovoru vseh družbeno-političnih, samoupravnih in upravnih dejavnikov TOZD in DO so bili razpravljalci zelo konkretni. Že tik pred referendumom so se zastopniki bodočih TOZD zanimali za razvojne možnosti pri samostojnem delovanju, postavljali so vprašanja nekaterih obrobnihih služb oziroma ljudi z obrobno dejavnostjo, ki so se s časom nabrali pri dejavnostih dosedanjih režijskih služb. Lahko bi rekli, da je samoupravna odgovornost in neposredna možnost odločanja in dolžnost gospodarjenja že začela prihajati do zavesti in se bo gotovo odrazila tudi pri gospodarjenju v praksi. F.Y.

Na volišču v Ŭporih.

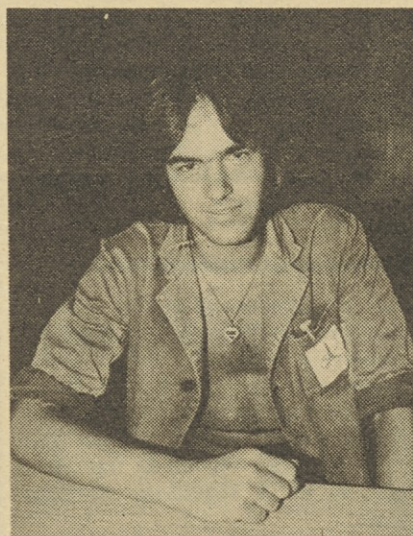
Med referendumom v Potenciometrih in hibridnih vezjih.

Tako so volili v Industrijski elektroniki v Kostanjevici.

Loreta Gregorič.

Igor Bitežnik.

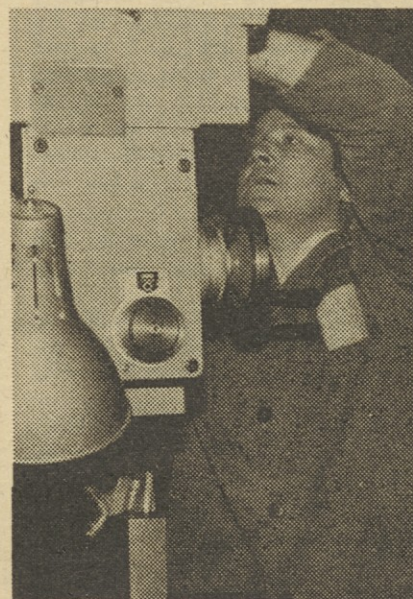
Počitniška praksa veliko pomeni

Letošnjo prakso v delovni organizaciji Iskra Avtoelektrika Nova Gorica (razpolagamo samo s podatki za TOZD s sedežem v Novi Gorici), je opravljalo približno 80 učencev in študentov. O tem nam je nekaj več povedala referentka za kadre v Avtoelektriki Milenka Konjedic.

Letošnjo prakso so učenci in študenti opravljali v dveh izmenah, nekateri celo med kolektivnim dopustom v tovarni delovnih sredstev v oddelkih vzdrževanja, elektro delavnice, splošne delavnice in orodjarne, saj je bilo prav v tej tovarni največ redno zaposlenih vzdrževalcev med kolektivnim dopustom.

Učenci so prišli iz raznih srednjih šol in fakultet na štiritedensko praktično seznanjanje s pridobljenim šolskim teoretičnim znanjem, ki so ga poglobljali tekom celega šolskega leta. Pred pričetkom opravljanja prakse so imeli le-ti obvezen uvajalni seminar, kjer so jih naši predstavniki seznanili z razvojem, dejavnostjo in bodočimi načrti Avtoelektrike, največ pozornosti pa so posvetili varstvu pri delu.

Na ta način smo hoteli naše bodoče strokovnjake kar najbolje vključiti v utrip našega življenja in dela, predvsem pa smo tu mislili na varnost in opozorila na tiste kritične točke, kjer je možnost nesreče največja. Prav zato so morali vsi slušatelji seminarja

V temeljnih organizacijah DO Avtoelektrika posvečajo varnosti pri delu vse večjo pozornost.

izpolniti poseben vprašalnik iz predpisov varstva pri delu, kar je bil pogoj za pričetek opravljanja prakse. Seveda pa smo jim dali tudi vsa ostala navodila v pisni in ustni obliki.

Za svoj trud in prizadevanje bodo naši praktikanti tudi primerno nagrajeni. Nagrada je seveda „gibliva“, odvisna je od doseženega uspeha na praksi, vsota pa znaša od 1900 do 2500 dinarjev.

Iz dnevnikov, ki sem jih pregledala, je bilo opaziti, da so bili v glavnem vsi učenci in štipendisti dokaj uspešni pri delu, veliko so se naučili, pokazali so izredno zagnanost. To je tudi za nas neke vrste nagrada, ki da misli, da je naša kadrovska politika pravilno zastavljena in da bomo že čez leto ali dve dobili v našo sredo precej nadarjenih, mladih strokovnjakov.

Tako torej pravi referentka za kadre Milenka Konjedic. In kaj pravita o svoji počitniški praksi učenka upravno-administrativne šole in učenec kovinarske šole ŠGŠC Nova Gorica.

LORETA GREGORIČ je letos končala 2. letnik upravno-administrativne šole v Novi Gorici, doma pa je iz Bukovice. Tudi njena mama je zaposlena v Avtoelektriki, zato ni zgolj slučaj, da je imela tudi Loreta dovolj laskavih ocen na račun Avtoelektrike. Sicer pa pogledajmo, kaj nam je povedala.

„Kar prehitro so minili ti štirje tedni, kolikor je trajala moja počitniška praksa, ki sem jo opravljala v splošno-kadrovskem sektorju, v personalni službi. Moram priznati, da je bilo delo zelo pestro, zanimivo in da sem se mnogo naučila. Predvsem mi je mnogo koristilo strojeopisje, ki sem se ga naučila v šoli in sem ga prav tu s pridom izkoristila pri pisanju raznih dopisov, obrazcev itd. Po končanem šolanju bi se zelo rada zaposlila v Avtoelektriki, saj sem Iskro vžljubila, v sebi čutim, kot da sem delček nje, to pa zato, ker opravljam prakso že drugo leto tu, pa tudi ta velik kolektiv je homogen, prijazen in kar je najvažnejše, na pravi načrtani poti je. Nagrado, ki jo bom dobila za moje delo pa bom porabila za nakup šolskih potrebščin, nekaj pa bo seveda ostalo tudi zame.“

Tudi v orodjarni je bilo letos precej

praktikantov iz EGŠC Nova Gorica, tako da je bil pogled na mlade strokovnjake zares prijeten. Vesela pesem pile, ki jo je pridno vihtel učenec končanega 1. letnika kovinarske šole IGOR BITEŽNIK me je privabila k njegovemu delovnemu mestu in skoraj mi je bilo žal, da sem prekinil njegovo zagnanost pri ročni obdelavi zahtevnega orodja za eno izmed stiskalnic v tovarni malih zaganjalnikov. Igor mi je povedal, da je z letošnjo prakso zelo zadovoljen, saj se je veliko naučil in pridobil bogate izkušnje za nadaljnje šolanje.

„Letošnja praksa je bila zame pomembna tudi zato, ker sem se prvič srečal z Iskro, spoznal sem jo v „dno srca“. Sem vaš štipendist, zato sem toliko nestrpneje čakal pričetek prakse, saj sem želel spoznati, kje bom čez nekaj let uporabljal pridobljeno šolsko znanje. Že letos mi je pridobljeno znanje veliko koristilo pri delu, zato sem toliko bolj zadovoljen, da sem opravičil pričakovanja mojih mentorjev. Je pa veliko lepše, tukaj, saj je delo bolj pestro, raznoliko. Imam svoj delovni prostor, svoje orodje in tako se zadani nalogi lažje posvetiš, kot v šoli, kjer je velika skupina. Tam mesec mi je kar prehitro minil, ne samo zaradi zanimivih delovnih nalog, ki sem jih opravljal, ampak tudi zaradi dobrih medsebojnih vezi, ki sem jih vzpostavil z zaposlenimi v tem in drugih oddelkih.“

Nagrado, ki jo bom dobil, bom porabil za nakup raznih šolskih pripomočkov, nekaj pa bo vsekakor ostalo tudi za dopust na morju, ki bo poleg ostalega kot nalašč za obujanje spominov na enomesečno delo v vašem, oz. našem kolektivu,“ je še povedal Igor.

Zaželel sem mu veliko sonca, pri nadaljnjem šolanju pa kar največ uspeha in nasvidenje prihodnje leto.

Marko Rakušček

DOPIŠUJTE V ISKRO

Z uvajalnega seminarja študentov in učencev v Avtoelektriki.

Prejšnji mesec je odšla v zaslužni pokoj dolgoletna sodelavka Iskre Avtoelektrike Nova Gorica Jožica Mavrič. Tretjega marca letos je minilo točno petnajst let njenega dela v Iskri, točneje v Tovarni velikih zaganjalnikov, na liniji tuljav. S svojim vestnim delom je veliko pripomogla k dobrim poslovnim rezultatom, mlajšim sodelavkam pa je z veseljem pomagala pri njihovem začetnem delu. Sodelavci so se od Jožice pristrčno poslovili z željo, da bi še dolgo let v zdravju in zadovoljstvu uživala zaslužni pokoj ter ji poklonili cvetje in spominsko darilo. Za vse dobre želje in spominsko darilo se je pristrčno zahvalila in po tej poti obljublja, da bo še naprej spremljala njihovo delo, uspehe in težave ter, da bo ob vsaki ponujeni priložnosti še prišla na obisk.

Polletno poslovanje TOZD TGA

Ing. Ljubo Slavkovič, direktor TOZD TGA nam je podal poročilo o polletnem poslovanju njihove temeljne organizacije:

„Ker se realizacija glede na sezonski značaj naše proizvodnje ni gibala v mejah planirane, smo plan celotnega prihodka dosegli le z 80 %. Primerjava z istim obdobjem preteklega leta pa je vseeno ugodna, saj je celotni dohodek narasel za 49 %.

Glede na porabljen sredstva, je bil celotni prihodek dosežen z indeksom 142, kar pomeni da je za 42 % večji od porabljenih sredstev — lani za 39 % — se pravi, za 3 % ugodnejše. Načrtovani plan smo tako uresnili z indeksom 111.

RAZMERJA PRI USTVARJANJU DOHODKA

Kljub temu, da smo celotni prihodek uresnili glede na plan z 80 %, smo planirani dohodek dosegli z indeksom 108, to je za 8 % več. V primerjavi s prvim polletjem lanskega leta pa smo ga dosegli z indeksom 158. Ustvarjeni dohodek je večji za 58 %, kar je vsekakor pozitivno, saj se je število zaposlenih povečalo v tem času le za 6 %. Iz tega lahko sklepamo, da smo v tem letu boljše gospodarili, kot v enakem obdobju preteklega leta.

Zelo ugodno se je povečal tudi dohodek na zaposlenega. Glede na plan je bil uresničen z indeksom 113, to pa pomeni, da se je povečal za 48 % glede na prvo polletje lanskega leta. Vendar pa so se izločanja iz dohodka na podlagi veljavnih predpisov nesorazmerno povečala in tako negativno vplivala na doseženi čisti dohodek, oz. uresničenje plana čistega dohodka.

V tem polletju smo izločili iz dohodka za 74 % več sredstev kot smo planirali in za 37 % več kot smo izločili v enakem obdobju preteklega leta. Če izločanje iz dohodka obravnavamo poprečno na zaposlenega delavca, lahko ugotovimo, da se je ta znesek povečal za 83 % in to je tudi imelo bistven vpliv na doseganje čistega dohodka.

Velik vpliv na poslovni rezultat je

imela tudi cenovna inflacija. Nabavne cene repromateriala so se v preteklih šestih mesecih povečale za 12,74 %, kar je nad planirano stopnjo povečanja planskih cen. Vsako nadaljnjo povečanje cen v drugem polletju se bo zato že direktno odražalo v dohodku in čistem dohodku. Ob upoštevanju dejstva, da imamo zamrznjene prodajne cene, bi se lahko zgodilo, da cenovna inflacija repromateriala pobere celotno planirano akumulacijo.

ČISTI DOHODEK IN VPLIVI NA DOSEGANJE

Če analiziramo doseženi čisti dohodek glede na plan, lahko ugotovimo, da smo ga dosegli z 88 %, ali za 12 % manj kot je bilo planirano.

Ob upoštevanju, da je bil dohodek za 8 % nad planiranim ter ob povečanem izločanju iz dohodka za 74 % iznad planiranega, smo lahko z doseženim rezultatom delno zadovoljni, saj se je čisti dohodek povečal z indeksom 174.

Na tako doseganje čistega dohodka je vsekakor vplival povečan obseg proizvodnje in povečana storilnost. Čisti dohodek na poprečno zaposlenega smo dosegli z indeksom 163, ali za 63 % več kot lani v tem času.

PRODAJA NA DOMAČEM IN INOZEMSKEM TRGU

Fakturirana realizacija na domačem trgu je v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta večja za 49 % po netto prodajnih cenah, izvoz se je povečal za 32 %, skupno fakturirana realizacija pa je bila za 44 % večja.

V letošnjem letu so se tudi bistveno povečale prometne bonifikacije zaradi več odstopljenih rabatov kot v istem obdobju preteklega leta.

Zaradi pospešene prodaje sezonskih izdelkov izven sezone so se nadplansko znižale sezonske zaloge, vendar pa so se nam povečale zaloge nesezonskih izdelkov, kar pa je seveda negativno in bomo zato morali pospešiti prodajo le-teh. Glede zalog gotovih izdelkov pa lahko ugotovimo, da nimamo nekurantnih zalog tako, da jih bomo lahko v naslednjem polletju tudi plasirali.“

Boris Čerin

Telekomunikacijski forum v Ženevi

Panoga telekomunikacij zavzema v svetovnem gospodarstvu izredno pomembno mesto. Prav njej pritiče zgodovinska zasluga, da zemljepisne razdalje na zemeljski obli pri izmenjavi informacij ne predstavljajo več nobene bistvene ovire, saj mreža telekomunikacij povezuje malone že sleherni obljudeni del našega planeta.

Čeprav so telekomunikacije po zaslugi novih tehnologij preskočile kar nekaj stopnic pri razvoju — npr. s povezavo prek satelitov — še vedno ostaja kup problemov, ki terjajo podrobnejšo razpravo in dogovor med vsemi proizvajalci in uporabniki te panoge.

S problemi telekomunikacij se ukvarja na svetovni ravni Mednarodno združenje telekomunikacij, ki je eno od devetih specializiranih agencij Združenih narodov. Svoj delež ima v švicarski Ženevi — za New Yorkom drugem sedežu Združenih narodov.

Združenje prireja vsako četrto leto svetovno razstavo. Letos bo potekala v Ženevi pod nazivom Telecom 79 in bo na ogled obiskovalcem od 20. do 26. septembra. Prijavljenih je to pot več kot 500 razstavljalcev z vseh petih

kontinentov, med njimi vse vodilne industrijske proizvodnje v svetu, eksploatatorji telekomunikacij, razvojni inštituti, skratka vsi, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, razvojem te pomembne panoge gospodarstva.

Iz naše države bo razstavljal Iskra. Na približno 100 kv. m obsegajoči stojnici bodo razstavljeni le nekateri naši najnovejši izdelki. Zaradi omejenega prostora in velikosti eksponatov bo poudarek slonel tudi na vizuelnih učinkih ob podpori številnih prospek-

XIX. HITROPOTEZNO ŠAHOVSKO PRVENSTVO ISKRE

V soboto, 25. avgusta 1979 so bili šahisti Iskre v gosteh v DO IEZE, TOZD UPORI v Šentjernej in Dolenjskem. Zbralo se je 34 šahistov in šahistk iz večine DO Iskra.

Končni vrstni red je bil naslednji: 1. Kerec Jože 9, 2. Deželak Brane 9, 3. Šmid Miha 8, 4. Kumšče Janez 7,5, 5. Pucelj Jože 6,5, 6. Černe Dane 5,5, 7. Černač Sandi 4,5, 8. Šoukal Vito 3,5, 9. Oblesček Albin 3, 10. Šiško Franc 3, 11. Kuznič Bojan 2,5, 12. Brezigar Bogdan 2,5 točk.

V II. finalni skupini so bili doseženi naslednji rezultati: 1. Jeraj Zlatko 10, 2. Brce Martin ml. 9, 3. Kosorič Soasoje 8, 4. Štampihar Marjan 8, 5. Jereb Pavel 6, 6. Kapl Peter 6, 7. Kosmina Ciril 5,5, 8. Jerman Peter 5, 9. Černač Bojan 3,5, 10. Torkar Franc 3,5, 11. Krivec Mile 1,5, 12. Zagorc Stane 1 točko.

V III. finalni skupini pa so dosegli takle rezultat: 1. Majcen Tone 3, 2. Brce Martin st. 2,5, 3. Zagorc Franjo 1,5, 4. Flajs Bojan 1,5, 5. Vereš Vlado 1,5 točke.

V ženski skupini pa je po dvokrožnem tekmovanju, ko so tokrat, zaradi priprav na nadaljnja tekmovanja, izjemno igrane na 30 min. na igralno, bil rezultat naslednji: 1. Mavrič Olga 7, 2. Brce Marija 6, 3. Polak Olga 4, 4. Gros Darja 3, 5. Kavčič Saša 0 točk.

Prireditelj Šahovsko društvo Iskra in gostitelj Konferenca OOO IEZE TOZD Upori Šentjernej se za zmagovalce in ostale udeležence pripravili nekaj praktičnih nagrad, med katerimi je največ občudovanja žela majolka v obliki „Šentjernejskega petelinca“.

Šahovsko društvo Iskra se ob tej priliki

tudi najlepše zahvaljuje za lep sprejem gostitelju posebnosti pa še predsedniku KOOS tov. Colariču in organizatorju tov. Šiško Francu, ki sta poleg nagrad poskrbela tudi za prijetno vzdušje in okrepčilo.

Naj na koncu omenim še to: v borbi za šahovski pokal zmagovalcev doslej še nihče ne vodi v tem krogu tekmovanj, doslej pa so zmagali naslednji: XVI. prvenstvo — v Kranju Jokovič Ivan, XVII. prvenstvo — v Trbovljah Deželak Brane, XVIII. prvenstvo — v Ljubljani Šmid Miha, XIX. prvenstvo — v Šentjernej Kerec Jože.

V tekmovanju za pokal 100 točk pa je stanje naslednje: 1. Kumšče Janez 49, 2. Deželak Brane 40,5, 3. Šmid Miha 40, 4. Kerec Jože 39,5, 5. Brce Martin 28, 6. Krek Janez 22, 7. Pucelj Jože 22, 8. Horvat Stane 22, 9. Čopić Drago 15, 10. Šoukal Vito 15 točk itd.

P. Jereb

Dva izleta v ČSSR

Glede na veliko zanimanje Iskrašev za izlete na Čehoslovaško Iskre Ise — Dejavnost za rekreacijo danes sporoča vsem zainteresiranim, da pripravlja organizacijo dveh takšnih izletov v septembru.

Prvi 4-dnevni Iskrin avtobusni izlet v ČSSR bo 21., drugi pa 28. septembra. Udeleženci obeh izletov si bodo lahko ogledali znamenitosti Prage, Bratislave, Karlove Vre in še vrsto drugih zanimivosti, saj bosta programa obeh izletov sestavljena tako, da bosta zanimiva in bogata.

Za danes zainteresiranim za izlete v ČSSR samo toliko, podrobnosti za obe potovanja, s ceno in dokončnim programom vsakega od obeh izletov pa bomo objavili v prihodnji številki Iskre.

Prebrali smo za vas

Četrta knjiga Zbranih del Josipa Broza Tita obsega njegova dela, nastala od decembra 1937 do septembra 1939. leta, to je do izbruha druge svetovne vojne. Vsebuje 62 Titovih del in 11 raznih prilog.

Položaj, v katerem je bil v tem času Tito, je morda najbolj prikazan že v njegovem prvem prispevku, objavljenem v tej knjigi, to je v pismu z dne 5. decembra 1937. Wilhelmu Piecku, članu sekretariata izvršnega komiteja Kominterne, ki je odgovarjal za balkanske dežele. V tem pismu Tito razkriva predvsem probleme, ki so nastali, ker Kominterni ni uredila vprašanja vodstva KPJ.

To vprašanje se je bolj zapletlo, ker so nekateri člani prejšnjega vodstva KPJ razumeli prekinitev s Kominterno, do katere je prišlo po odpoklicu in aretaciji Milana Gorkiča, tako, da ni več vodstva KPJ, drugi pa so se obnašali kot samostojni voditelji partije in so v Parizu, kjer je CK KPJ takrat imel svoj sedež, dejansko pospeševali frakcijsko dejavnost, ki je segala tudi do nekaterih partijskih organizacij v domovini.

Pomembna oblika Titovega delovanja v tem obdobju je bilo njegovo odločno opozarjanje, da se morajo partijske organizacije v domovini nasloniti na lastne sile pri zbiranju potrebnih sredstev za partijsko delo.

Ko je Tito tako urejal partijske razmere v tem času, ni nikoli na trenutek zamudil, da ne bi pravočasno reagiral na razvoj položaja, na dogodke, ki so jih porajale spremembe v mednarodnih odnosih in razmere doma. Tako je ob priključitvi Avstrije k Nemčiji brž napisal proglas jugoslovanskim narodom.

Najplodnejše obdobje Titove aktivnosti se je v tem obdobju začelo, ko je na poziv vodstva Kominterne konec avgusta 1938 prišel v Moskvo. Tu je Titu namreč uspelo dokazati, da se KPJ in revolucionarno gibanje v Jugoslaviji razvijata, da partija čedalje uspešneje vodi akcije delavskega razreda in se spreminja v pomemben politični faktor v državi.

Naslednja skupina Titovih del v tej knjigi so članki, politične študije, resolucije, pisma itd., nastali po njegovi vrnitvi iz Moskve v domovino. V njih se pretežno ukvarja s problemi KPJ, njene utrditve in reorganizacije v smislu sklepov Kominterne.

Ti problemi so nakazani tudi v „Resoluciji CK KPJ“, a podrobneje izraženi v „Odpisnem pismu“, sprejetem na prvi seji centralnega komiteja KPJ, ki je bila v Bohinju, v Sloveniji, sredi marca 1939. Nekaj Titovih del je posvečenih tudi taktičnim, najbolj aktualnim vprašanjem političnega položaja v državi, političnim odnosom po padcu Vojadinovičeve vlade in pomenu začetih razgovorov o urejanju hrvaškega vprašanja.

In končno, sredi marca 1939, ob okupaciji Čehoslovaške, je Tito napisal proglas narodom Jugoslavije in v njem spet utemeljeval stališče, da se je fašizmu nujno treba upreti, da se morajo v ta namen zbirati vse demokratične in domoljubne sile v državi. Ta protivojni proglas, razmnožen v deset tisoč izvodih, je močno vplival na razvoj protifašističnega razpoloženja v državi.

Četrto knjigo sta skupaj založili ČZDO Komunist, TOZD Ljubljana in založba Borec iz Ljubljane v prevodu Frančka Šafarja in likovni opremi Jovana Lukića.

D.Ž.

„ISKRA“ Industrija širokopotrošnih izdelkov, TOZD tovarna televizijskih sprejemnikov TV PRŽAN Ljubljana, c. Andreja Bitenca 68

objavlja naslednja dela in naloge:

— vodja elektro kontrolnega področja

Pogoj: visoka izobrazba elektro smeri, št., nad 4 leta delovnih izkušenj,

— tehnolog kvalitete

Pogoj: višja šola strojne ali elektro smeri, do 4 leta delovnih izkušenj, ali srednja šola elektro ali strojne smeri, nad 4 leta delovnih izkušenj,

— tehnolog vzdrževanja

Pogoj: višja šola elektro smeri — jaki tok, do 4 leta delovnih izkušenj, ali srednja (delovodska) šola nad 4 leta delovnih izkušenj,

— tehnolog — kemoanalitik

Pogoj: kemijski tehnik, do 4 leta delovnih izkušenj

— servisni referent

Pogoj: elektrotehnik, do 4 leta delovnih izkušenj

— finomehanik

Pogoj: KV finomehanik, do 4 leta delovnih izkušenj

— elektromehanik — vzdrževalec

Pogoj: KV elektromehanik, do 4 leta delovnih izkušenj

— RTV mehanik

Pogoj: KV RTV mehanik, do 1 leta delovnih izkušenj

— strojni mehanik — vzdrževalec

Pogoj: KV strojni ključavničar, do 4 leta delovnih izkušenj

— mizar

Pogoj: KV mizar, do 4 leta delovnih izkušenj

— operator na luknjaču

Pogoj: strojeopisni ali administrativni tečaj

— vratar — receptor

Pogoj: poklicna šola, odslužen vojaški rok

— telefonist

Pogoj: tečaj za telefonista

— kurjač — zunanji delavec

— montažni delavci — delavci

Pogoj: ročna spretnost, delo primerno za mlajše osebe, brez prakse

— skladiščni — transportni delavci

Tovarna ima urejeno lastno družbeno prehrano, obratno in proga zobno ambulanto — ter zagotovljen prevoz z mestnim avtobusom št. 7 do tovarne.

Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe ali se zgledajo osebno, v 15 dneh po objavi na gornji naslov.

Vabimo likovne ustvarjalce

Za bližajočo se jesensko razstavno sezono vabimo vse člane Društva likovnikov Iskre, vse člane SOZD Iskra in njihove sorce, ki se ukvarjajo z likovno dejavnostjo (slikarstvom ali kiparstvom), da oddajo svoja dela do konca septembra 1979. Zbirali jih bomo v Početniški skupnosti v Ljubljani, Iskra, v Ilirski ulici in v Kranju na sindikatu Iskre.

Dela morajo biti opremljena za razstavo z osnovnimi podatki o delu in avtorju.

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje.

Za društvo:
predsednik
Jože Volarič.

ISKRA — glasilo delovnega, kolektivnega SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana.

V.d. glavni urednik Mitja Tavčar, odgovorni urednik: Dušan Željčkov, tehnični urednik: Janko Colnar — Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela D. Trich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Boris Čerin DO (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE) in Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon: 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Sedež svetovne telekomunikacijske organizacije v Ženevi.

CASOPISNE NOVICE

Predstavniki Iskre so podpisali v Ankari sporazum o dobavi novega kontingenta telekomunikacijskih naprav za turške železnice. Vrednost načrta, naprav in tehnične pomoči v obliki montaže velja 1,6 milijona dolarjev. Sporazum so podpisali v okviru lanskega dogovora o modernizaciji turških železnic. Vest je posredoval Tanjug, objavila pa Slobodna Dalmacija iz Splita in Nova Makedonija iz Skopja.

Tudi beogradska Ekonomska politika je objavila vest, da bo Iskra zgradila v Murski Soboti novo tovarno za povečanje proizvodnje v panogi električnega ročnega orodja.

Mariborska PTT organizacija je odprla v Kamnici novo pošto poslopje. V novi zgradbi bodo montirali telefonsko centralo vrste Iskra 58 z začetno zmogljivostjo 400 priključkov. Celotna investicija z montažo ATC bo veljala približno 10 milijonov dinarjev.

Do konca leta bodo zgradili in opremili tovarno elektrotehničnih izdelkov in materiala v Zlotu, nedaleč od Bora. Začetek redne proizvodnje tokovnih zaščitnih stikal in kabelskih nožic bo stekel marca naslednjega leta. V prvem letu bo tovarna v Zlotu izdelala 50 tisoč tokovnih zaščitnih stikal in nožic. Vrednost proizvodnje bo nekaj nad 100 milijonov dinarjev.

Investicija za novo proizvodnjo bo veljala 64 milijonov. Vest je objavil zagrebški Privredni vjesnik, končuje pa jo z besedami, da že v naslednjem letu s tem naši državi ne bo treba več uvažati tokovnih zaščitnih stikal (vse kaže, da v tej tovarni ne vedo, ali pa nočejo vedeti za našo dolgoletno proizvodnjo).

Predstavniki tozdov Blagovni promet, tovarne akumulacijskih baterij in Elmot mežiškega rudnika in Iskre-Elektromehanike so podpisali v Mežici samoupravni sporazum o dolgoročnem tehničnem sodelovanju. Rudnik je sprejel obveznosti za dobavo akumulacijskih baterij, Iskra pa za razširitev proizvodnega programa obrata, kjer bodo za začetek izdelovali žična vezja za telefonske centrale. Naložba je veljala 1,3 milijona dinarjev, piše kranjski Glas.

Beogradske Večernje novosti so se že dolgo časa zavemale za izločitev barvnih televizorjev s seznama luksuznih izdelkov. V obširnem članku poročajo sedaj, da je Izvršni svet republike Srbije izločil barvne televizorje iz seznama luksuznega blaga, toda je hkrati povečal davek na promet. Namesto, da bi se barvni televizorji pocenili, so se podražili za 0,5 %. Redakcija je zaprosila posamezne proizvajalce televizorjev za komentar k tej spremembi. Iz naše tovarne televizorjev v Pržanu je prejela odgovor Andreja Osterca.

Beogradska Borba je objavila obširen članek o Izvršnem svetu Slovenije, oziroma njegovem prizadevanju za uresničitev srednjeročnega načrta republike. Novinar Jovo Pjević objavlja tudi, da je bil na predlog predsednika dr. Antona Vratuše izbran med drugim za novega podpredsednika Izvršnega sveta Jože Hujs, večletni generalni direktor, oziroma predsednik poslovnega odbora sozda Iskre.

Sarajevsko Oslobođenje razpravlja o modernizaciji telefonske mreže v mestu. Trenutno je v Sarajevu 12.666 naročnikov, vendar se bo v kratkem pridružilo tem še 1.200 novih. Iskra sedaj pošilja že opremo za razširitev lokalne in tranzitne centrale. Tranzitna centrala bo dobila novih 1.480 vodov, lokalna pa 15 tisoč priključkov. Iskra se je obvezala, da bo montažna dela končala v sredini 1981. leta.

Tovarna elektronskih naprav Digitron iz Buj je nezadržna v svoji propagandni dejavnosti. Tako objavlja v jugoslovanskem časopisu, da je izdelala prvi jugoslovanski elektronski računalnik z imenom DB TERA 2. Računalnik so projektirali strokovnjaki Tehničarja na temelju specifičnih zahtev in potreb jugoslovanskega tržišča. Digitron zatrjuje, da so nov računski mozeg izdelali samo s 15 % uvoženih delov, naslednje leto, ko bo stekla redna proizvodnja, pa bodo uvoz teh delov zmanjšali na borih 5 %.

Beogradski Privredni pregled se loteva bele tehnike, oziroma novih aparatov za gospodinjstvo. Pri tem meni, da bo v kratkem na tržišču veliko novih aparatov, ki ne zaslužio tega imena, ker gre v večini primerov za manjše spremembe, oziroma izboljšave že sedanjih aparatov.

V obširnem članku citira posamezne jugoslovanske proizvajalce, na prvem mestu pa omenja Iskro z besedami:

„Iskra—Ljubljana bo začela izdelovati nov set za friziranje, ki ga do sedaj ni bilo v naših prodajalnah in sicer po licenci nekega zahodnonemškega podjetja. Maloprodajna cena, brez davka na promet, bo znašala 998 dinarjev. Razen tega je Iskra prijavila še več sto (dobesedno) novih izdelkov za vgradnjo v računalnike, televizorje in druge vrste elektronskih naprav s cenami od 1—65 tisoč dinarjev.“

Kdo ve, kje je Privredni pregled dobil te podatke?

Predstavniki romunske delegacije so se dogovorili v Nišu s predstavniki Elektronske industrije o skupni gradnji tovarne slikovnih cevi za barvne televizorje. Znano je, da namerava EI Niš graditi novo tovarno za slikovne cevi ob finančni sodeležbi Radioindustrije iz Zagreba in Iskre, o čemer potekajo zaključni razgovori. Dogovor z Romuni, da bi zgradili tudi v Romuniji poseben obrat za to proizvodnjo, pa je dodatna vest, ki so jo posredovale beogradske Večernje novosti.

Sozd Gorenje je izdelal v prvem polletju za 3.640 milijonov izdelkov, kar je za 38 % več kot lani v istem razdobju. Povečal je produktivnost za 9 % in prodal na domačem trgu za 2.750 milijonov izdelkov ter izvozil le-teh v vrednosti nekaj nad 40 milijonov dolarjev. Sozd je tako povečal izvoz v primerjavi z lanskim razdobjem za 34 % in pri tem dosegel 9 % delež celotnega slovenskega izvoza.

Vrednost celotnega prihodka je dosegla 4.687 milijonov dinarjev. Znatno so se v prvem polletju povečala porabljena sredstva in sicer kar za 53 %. Zato je dohodek dosegel le višino 694 milijonov dinarjev, kar je sicer za 8 % več kot lani. Čisti dohodek je znašal 449 milijonov dinarjev in je bil za 7 % višji.

Uspeh po besedah delavcev Gorenja ni zadovoljiv, saj so bili nekateri tozdi neučinkoviti in rezultati doslej najslabši v Gorenju. V tozdih finalne proizvodnje in zmrzovalnikov, hladilnikov, pralnih strojev, štedilnikov in kuhinjskih ni nič ostalo za poslovni sklad in za izboljšanje materialne osnove dela. Glavni vzrok za nezadovoljstvo — menijo v Gorenju — je podražitev reprodukcijskega materiala, ki je dosegla poprečje približno 30 %.

Mariborski Večer je zbral podatke o celotnem telefonskem omrežju na Slovenskem. Trenutno je v republiki 152.093 telefonskih naročnikov, medtem ko je celotno vključenih telefonskih aparatov že več kot 260 tisoč. Največje poprečje telefonov na 100 prebivalcev ima regija Ljubljane s 13 in najmanj regija Murske Sobotice s 3,02. Pošta ima trenutno 60 tisoč prošenj za nove priključke, vendar je dejansko prosilcev še veliko več.

Največji problem predstavlja nepovezanost na deželi. Mariborski Večer meni, da bi morala sleherna vas na Slovenskem imeti svojo javno telefonsko govorilnico. Do leta 1985. naj bi jih postavili 4.000, večinoma tudi za medkrajevni in mednarodni promet.

Zbral in uredil Marjan Kralj

USPELO ŠPORTNO SREČANJE V SEŽANI

V soboto, 25. avgusta sta se na tradicionalnem športnem srečanju v Sežani pomerili ekipi športnikov TOZD Sprejemniki in Avtoelektrike v košarki, nogometu, rokometu, odbojki, namiznem tenisu in streljanju.

Tekmovanja so bila zelo zagrizena, vendar pa fair in v njih so bili doseženi naslednji rezultati:

ZAHVALA

Ob prerani smrti mojega očeta

JANEZA MOČNIKA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem, prijateljem in znancem in programsko tehničnim službam za darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti

hčerka Marija Jereb z družino.

MOŠKI — košarka: Sprejemniki: Avtoelektrika 59:49 košev, nogomet: Sprejemniki: Avtoelektrika 2:3, rokomet: Sprejemniki: Avtoelektrika 10:20, namizni tenis: Sprejemniki: Avtoelektrika 0:5, odbojka: Sprejemniki: Avtoelektrika 0:2, streljanje z zračno puško: 525:616 krogov, ŽENSKÉ — odbojka: Sprejemniki: Avtoelektrika 2:1, namizni tenis: Sprejemniki: Avtoelektrika 0:3.

V končnem seštevku so zmagali športniki Avtoelektrike.

Po končanih športnih igrah je sindikat Sprejemnikov priredil sindikalno zabavo, ki so jo združili z akcijo „Nič nas ne sme presenetiti“. Povabili so še graničarje iz Sežane, ki so pod vodstvom starešine Dragoljuba Radenkovića pokazali nekaj orožij iz pehotne oborožitve JLA.

Na koncu naj še povemo, da so se organizatorji iz Sežane lepo izkazali in to tako na športnih tekmovanjih kot pozneje pri sindikalni zabavi.

Boris Čerin

Počitniška razpotja

Daleč za nami so že ostali časi nedanjen „sindikalnih“ dopustov, ko so hodili delavci na letovanje „pol za stonj, pol za denar“. Prvič v zgodovini se je lahko pri nas tudi tako imenovani mali človek, delavec z družino, prepustil uživanju sonca ob morju, se pogel v valove Jadrana. Organizacija letovanja je postopno postala skrb širšega družbenega standarda, posebne službe v delovnih organizacijah. Rentabilnostni oziri so stopali vse bolj v ospredje, velika podjetja so se reorganizirala v več samostojnih temeljnih delovnih organizacij in danes je mnogokje skupna služba za družbeni standard, za pripravljanje letovanja že kar nekam obvisela v zraku.

Tudi v SOZD Iskra se uveljavljajo take sredobežne težnje. V anketi o željah in oblikah izrabe dopustov, ki so jo v Iskri izvedli na iniciativo KOOS, se je 39 % delavcev izreklo za organizacijo letovanja v okviru svojih TOZD, 26 % za izvedbo v lastni DO, v drugih oblikah 19 %, na ravni celotne Iskre pa le 16 %. Vsaka družina hoče imeti svoje gnezdo. Te želje so po svoje razumljive, čeprav ne manjka tudi takih glasov, ki pravijo, da hočejo biti vsaj med dopustom med drugimi, novimi ljudmi in da so siti vedno istih obrazov, v službi in ob morju. Še večje težave pa se pojavljajo v organizacijsko-tehničnem pogledu. Če bi hotela dobiti vsaka delovna organizacija svoj počitniški dom, bi morala

imeti tudi svoje posebne ljudi, ki bi zanj skrbeli, zbirali prijave, razvrščali interese, najemali osebje za delo v njem. Vse to je praktično kar neizvedljivo.

Možna je seveda tudi druga pot, to je, da najemamo prek turističnih agencij določeno število počitniških sobic ali se celo zmenijo kar naravnost z lastniki penzionov. Cena bi bila v tem primeru lahko malo ugodnejša od polnih sezonskih cen. Ta varianta je v mnogih pogledih prav simpatična: dopušča letovanje, ki je bolj zasebne-ga značaja, rezano po človeku, ni skrbi za vzdrževanje objektov v mrtvih mesecih, ne za osebje. Taka oblika bo verjetno dobivala celo vse več privržencev. Delovne organizacije bi svojim sodelavcem lahko priskočile na pomoč, primaknile kakšen dinar k dnevnim oskrbi in tako omogočile dobrodošel oddih svojim ljudem, da bi laže premagovali delovne napore.

Načelno je možna tudi najširša, popolnoma liberalistična rešitev, ko bi združena SOZD ISKRA rekla: „Dragi člani naše delovne skupnosti, bratci in sestre, tovariši in tovarišice, samoupravljalci in samoupravljalke! Pozabite na čase, ko ste od podjetja lahko pričakovali in zahtevali letovanje ob morju in v planinah po nekih posebnih ugodnostih. Danes ste vsi samostojni, vsaka delovna organizacija ima možnost, da te zadeve po svoje uravnava. Spomladi dobite regres in z njim

Letos bodo prišli na svoj račun tudi tisti, katerim je pri srcu bolj hitra hoja in se že pripravljajo na jesenske kroše in na zimsko tekaške prireditve. V ta namen bo dobrodošel pregledni kros Iskre za leto 1979.

Ob srečanju mladih v Dragočajni se bomo tudi preizkusili v vlečenju vrvi. Najverjetneje bodo imele največ navijačev predstavnice nežnega spola.

Vsem udeležencem tega srečanja bo na razpolago strelišče, da bodo lahko znova pokazali svoje strelske sposobnosti. Seveda tudi kolajn in plaket ne bo manjkalo za najboljše, kot tudi ne nagrad.

Kdo bo pa kaj dobil? Videli boste, zato pridite v Dragočajno, ne bo vam žal. Ob veselih vižah se bomo tudi zavrteli.

Na svidenje v Dragočajni!

KAMNIŠKO SEDLO — OKREŠELJ — SAVINSKO SEDLO

Planinska sekcija Iskre Elektromehanike bo priredila v soboto, 8. septembra planinski izlet iz Kamniške Bistrice čez Kamniško sedlo na Okrešelj ter čez Savinjsko sedlo in Ledine na Jezersko.

Prevoz bo organiziran z avtobusom, odhod izpred kranjskega hotela Creina je predviden ob 5. jutraj. Hoje bo skupaj približno 8 ur. Cena prevoza je 20 din. Prijave in vplačila zbira Volga Pajk do srede, 5. septembra.

Vabljeni!

Zmagovalci z medaljami v rokah.

V vlečenju vrvi so zmagali Sežančani.

lahko počnete prav, kar vam je volja. Lahko se vsedete v avto in se peljete kopat v bližnji ribnik, postavite šotor, lahko si privoščite morje, lahko greste tudi po gobe. Popolna svoboda. Tvoja glava, tvoj svet, tvoj žep, tvoja skrb!“

To bi bila popolna demontaža vsake skupne skrbi za letovanje, odgovornost in materialne obveznosti se v celoti prenesejo s kolektiva na posameznega delavca, člana delovne skupnosti.

Veliko vprašanje pa je, če bi bila

taka rešitev res lahko v čast in ponos

celotni delovni organizaciji in celo, če

bi bila v njeno korist. Tak korak bi bil

prav gotovo zelo udoben. Vržeš puško

v koruzo in rečeš, da te vse skupaj ne

zanima več. Enostavno, toda kapitu-

lantsko.

Daljnoročnejši, treznejši razlogi

govore odločno proti morebitni raz-

prodaji in opustitvi obstoječih domov.

Dober gospodar hiše ne prodaja,

ampak jo skuša še razširiti, obnoviti,

po potrebi dokupiti kaj novega. Tako

ima tudi dejavnost za rekreacijo in

letovanje pri Iskri invest servisu zdrave

perspektivne načrte. Na Dugem otoku

namerava objekt dograditi do konca,

omogočiti namestitev novih šotorov

do skupnih zmogljivosti 250 ležišč,

urediti restavracijo z bifejem. Doma v

Poreču ni mogoče povečati, treba bi

ga bilo le delno adaptirati in obnoviti

opremo. Dom v Trenti tudi vije po

obnovitvi. Po načrtih bi ga preuredili

v skladu z normativi za hotel B kate-

gorije in pridobili tudi 50 novih ležišč.

Poleg tega razmišljajo o nakupu stan-

ovarin neke v Istri morda v Červariju ali

Dajli. Tu bi si dopustniki kuhali sami.

V načrtu je nakup 235 ležišč, s čemer

bi bistveno obogatili ponudbo možno-

sti za letovanje.

Prav vsi pa tudi nočejo ali ne mo-

rejo na morje. Zato predlagajo izgrad-

njo ali nakup kakšnih 20 stanovanj-

skih enot, za približno 50 ležišč v

planinah, morda na Krvavcu ali v

Kranjski gori, s čemer bi omogočili

našim sodelavcem tudi gorski oddih in

smučanje pozimi. Elektromehanika

ima koč na Krvavcu, Iskra Commer-

ce pa na Veliki planini. Oboji sami

oskrbujejo koč in jih tudi sami upo-

rabljajo. Zmogljivost vsake koč do-

sega približno 10 oseb.

Za adaptacije bi bilo treba zbrati

25 mio dinarjev, za nakup novih

zmogljivosti pa še 50,5 ali skupaj

75.500.000 dinarjev. Velika vsota, res,

toda s skupnimi napori in s krediti bi

najbrž tudi Iskra zmogla te stroške.

Na ta način bi dobila precej zaokro-

žen fond letoviških zmogljivosti, ki bi

v zadostni meri ustrezal popraševanju

in reševal čast podjetja.

Ostaja samo še vprašanje zasedeno-

sti, letne izkoriščenosti. Po podatkih

Statističnega letopisa SRS beležijo

največjo letno izkoriščenost zdravili-

šča, to je 57 %, kar je razumljivo, v

motelih znaša 47 %, v hotelih 46 %, v

prenočiščih 29 %, turističnih naselijih

27 %, v penzionih 19 %, v otroških in

mladinskih domovih 15 %, v zasebnih

turističnih sobah 14 %, gostilnah

12 %, planinskih domovih 9 %, v

negostinskih enotah pa celo samo 7 %

(to so objekti negostinskih-delovnih

organizacij).

Odstotek letne izkoriščenosti v

naših počitniških domovih bi se dal

močno popraviti, če bi pred sezono in

po njej tja usmerjali skupine interesen-

tov, ki iz družinskih razlogov niso ye-

zane prav na poletni čas, recimo

upokojece, rekonvalescente, socialno

ogrožene in podobno. Letoviške

objekte bi zelo dobrodošlo lahko po-

rabili tudi za prirejanje kakšnih semi-

narjev, tečajev, posvetovanj, sej itd.

Tja bi lahko povabili tudi naše poslo-

ne partnerje, saj bi bila za vsakega

zaslužnega prijatelja Iskre prav mi-

kavna nagradica, če bi lahko preživel

nekaj dni v našem domu ob morju ali

v planinah.

Verjetno je ta smer razvoja vse-

stransko najbolj zdrava in perspektiv-

na in bi bilo treba uravnati naše

napore po tej poti. To med drugim

zahteva tudi ugled velike Iskre in

upravičene kritike naših sodelavcev na

dosedanje možnosti in razmere.

Miha Polh

IGRALCI TENISA — POZOR!

Prvikrat organiziramo v Kranju na petih peščenih igriščih Stadiona „Stanko Mlakar“ pregledno tekmo-vanje vseh tenisačev Iskre (moški in ženske) in sicer 8. in 9. septembra ob 8.

Prijave sprejemata referent za rekreacijo Rajko Kožar, tel.: 29-52 in Davor Žnidar, tel.: 24-64, oba iz Elektromehanike Kranj, do 7. septembra 1979.

V prijavi navedite TOZD, letnico rojstva in teniški staž — zaradi zre-banja. Pripravljalni odbor